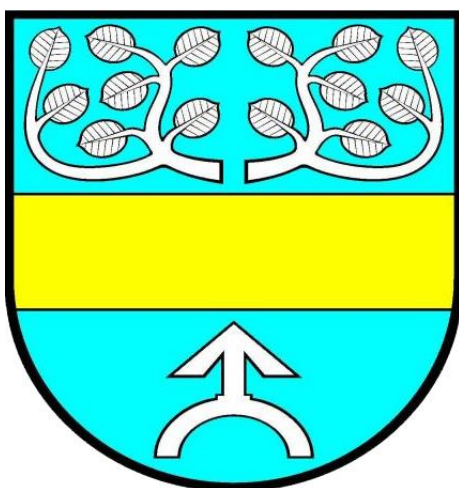

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Obrowo

na potrzeby opracowania
Strategii Rozwoju Gminy Obrowo
na lata 2024-2030

Wykonawca: Grant Thornton Frąckowiak Prosta spółka akcyjna
ul. Głowackiego 20
87-100 Toruń
T +48 56 657 55 91
F +48 56 475 45 47
www.GrantThornton.pl

Data: grudzień 2023 r.

Spis treści

SPIS TREŚCI	3
SPIS TABEL	4
SPIS MAP	5
SPIS ZDJĘĆ	5
WPROWADZENIE	6
1. SFERA SPOŁECZNA	8
1.1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY	8
1.1.1. <i>Rys historyczny</i>	8
1.1.2. <i>Położenie geograficzne i podział administracyjny</i>	8
1.1.3. <i>Liczba ludności</i>	10
1.1.4. <i>Prognozy demograficzne</i>	11
1.2. SFERA SPOŁECZNA	13
1.2.1. <i>Kultura i sport</i>	13
1.2.2. <i>Edukacja</i>	22
1.2.3. <i>Pomoc społeczna</i>	28
1.2.4. <i>Ochrona zdrowia</i>	31
1.2.5. <i>Działalność organizacji pozarządowych</i>	33
1.2.6. <i>Bezpieczeństwo</i>	35
2. SFERA PRZESTRZENNA	38
2.1. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE I DZIEDZICTWO KULTUROWE	38
2.1.1. <i>Rzeźba terenu</i>	38
2.1.2. <i>Gleby</i>	38
2.1.3. <i>Szata leśna</i>	39
2.1.4. <i>Wody powierzchniowe i podziemne</i>	39
2.1.5. <i>Klimat</i>	40
2.1.6. <i>Ochrona przyrody</i>	42
2.1.7. <i>Turystyka i rekreacja</i>	42
2.1.8. <i>Dziedzictwo kulturowe</i>	45
2.2. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE I INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	52
2.2.1. <i>Infrastruktura transportowa</i>	52
2.2.2. <i>Punkty oświetleniowe</i>	53
2.2.3. <i>Infrastruktura telekomunikacyjna</i>	54
2.2.4. <i>Gospodarka wodno-ściekowa</i>	54
2.2.5. <i>Sieć gazowa</i>	55
2.2.6. <i>Gospodarka odpadami</i>	56
2.2.7. <i>Energetyka, ciepłownictwo i odnawialne źródła energii</i>	57
2.2.8. <i>Mieszkalnictwo</i>	58
3. SFERA GOSPODARCZA	59
3.1 GOSPODARKA	59
3.1.1. <i>Podmioty Gospodarcze</i>	59
3.1.2. <i>Rolnictwo i leśnictwo</i>	61
3.1.3. <i>Tereny inwestycyjne</i>	62
3.1.4. <i>Rynek pracy</i>	63
3.1.5. <i>Budżet Gminy</i>	63

Spis tabel

Tabela 1. Saldo migracji na terenie Gminy Obrowo w latach 2018-2022	11
Tabela 2. Prognozy demograficzne dla Gminy Obrowo na lata 2024-2030	11
Tabela 3. Dane Gminnej Biblioteki Publicznej w Obrowie	14
Tabela 4. Obiekty sportu i rekreacji na terenie Gminy Obrowo.....	18
Tabela 5. Wychowanie przedszkolne na terenie Gminy Obrowo w latach 2020-2022	23
Tabela 6. Wychowanie podstawowe na terenie Gminy Obrowo w latach 2020-2022	27
Tabela 7. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2021/2022 roku.....	27
Tabela 8. Wyniki egzaminu maturalnego w 2022/2023 roku	28
Tabela 9. Liczba osób/rodzin korzystających z pomocy społecznej wg powodów trudnej sytuacji życiowej na terenie Gminy Obrowo w latach 2020-2022.	29
Tabela 10. Kwoty udzielonych świadczeń pomocy społecznej w Gminie Obrowo w 2021 i 2022 r. ...	31
Tabela 11. Liczba porad zdrowotnych udzielonych na terenie Gminy Obrowo (2020-2022)	32
Tabela 12. Organizacje pozarządowe Gminy Obrowo.....	34
Tabela 13. Interwencje i zdarzenia na terenie Gminy Obrowo w latach 2020-2022.....	35
Tabela 14. Zestawienie ilości zdarzeń, zastępów oraz ratowników na terenie Gminy Obrowo w latach 2020 - 2022	36
Tabela 15. Lasy na terenie Gminy Obrowo.....	39
Tabela 16. Obiekty noclegowe i gastronomiczne w Gminie Obrowo	43
Tabela 17. Zestawienie szlaków turystycznych występujących na terenie Gminy Obrowo	44
Tabela 18. Kategorie i długości dróg na terenie Gminy Obrowo (2022)	52
Tabela 19. Długości ścieżek pieszo-rowerowych na terenie Gminy Obrowo	53
Tabela 20. Długość ścieżek rowerowych na terenie Gminy Obrowo [km]	53
Tabela 21. Zestawienie nowego oświetlenia na terenie Gminy Obrowo w latach 2020-2022.....	53
Tabela 22. Sieć wodociągowa w Gminie Obrowo	54
Tabela 23. Sieć kanalizacyjna w Gminie Obrowo	55
Tabela 24. Sieć gazowa w Gminie Obrowo	56
Tabela 25. Gospodarka odpadami na terenie Gminy Obrowo.....	56
Tabela 26. Największe podmioty gospodarcze na obszarze Gminy Obrowo	60
Tabela 27. Liczba gospodarstw rolnych na terenie Gminy Obrowo.....	61
Tabela 28. Tereny inwestycyjne na terenie gminy	62
Tabela 29. Liczba bezrobotnych na terenie Gminy Obrowo w latach 2012, 2017, 2022, 2023.....	63
Tabela 30. Dochody i wydatki budżetowe Gminy Obrowo w latach 2020 – 2023 (w zł).....	64
Tabela 31. Dochody budżetu Gminy Obrowo według wybranych działów (w zł).....	64
Tabela 32. Wydatki budżetu Gminy Obrowo według wybranych działów (w zł)	65

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba ludności Gminy Obrowo w latach 2018-2022	10
Wykres 2. Liczba ludności Gminy Obrowo w podziale ze względu na płeć (2018-2022)	10
Wykres 3. Prognozy demograficzne dla Gminy Obrowo na lata 2024-2030	13
Wykres 4. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2020-2022	30
Wykres 5. Klimatogram Gminy Obrowo	40
Wykres 6. Wykres temperaturowy Gminy Obrowo.....	41
Wykres 7. Tabela klimatu Gminy Obrowo	41
Wykres 8. Godziny słoneczne Gminy Obrowo	41
Wykres 9. Podmioty gospodarcze wpisane do rejestru REGON	59
Wykres 10. Podział przedsiębiorstw wg grup sekcji prowadzonej działalności (2022 rok).....	59
Wykres 12. Dochody i wydatki budżetowe Gminy Obrowo na jednego mieszkańca w latach 2020 – 2022 (w zł)	66

Spis map

Mapa 1. Położenie Gminy Obrowo na tle powiatu	9
---	---

Spis zdjęć

Zdjęcie 1. Gminna Biblioteka Publiczna w Dobrzejewicach	14
Zdjęcie 2. Gminny Ośrodek Kultury w Obrowie.....	15
Zdjęcie 3. Wybrane świetlice wiejskie na terenie Gminy Obrowo	16
Zdjęcie 4. Klub Seniora „Sami Swoi”	18
Zdjęcie 5. Wybrane boiska sportowe na terenie Gminy Obrowo	20
Zdjęcie 6. Wybrane imprezy cykliczne na terenie Gminy Obrowo	21
Zdjęcie 7. Przedszkole Samorządowe im. Króla Maciusia I w Brzozówce	22
Zdjęcie 8. Przedszkole Samorządowe w Osieku Nad Wisłą	22
Zdjęcie 9. Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Brzozówce	24
Zdjęcie 10. Szkoła Podstawowa im. gen. J. H. Dąbrowskiego w Dobrzejewicach	24
Zdjęcie 11. Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Łążynie II	25
Zdjęcie 12. Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Obrowie	25
Zdjęcie 13. Szkoła Podstawowa im. mjr H. Sucharskiego w Osieku Nad Wisłą	26
Zdjęcie 14. Publiczna Szkoła Muzyczna I Stopnia w Osieku nad Wisłą	26
Zdjęcie 15. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Dobrzejewicach.....	32
Zdjęcie 16. Jezioro Osieckie.....	43
Zdjęcie 17. Zespół dworsko-parkowy w Łążynie II.....	45
Zdjęcie 18. Zespół dworsko - parkowy w Obrowie.....	46
Zdjęcie 19. Zespół dworsko - parkowy w Zębowie.....	46
Zdjęcie 20. Kościół p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Osieku nad Wisłą	47
Zdjęcie 21. Osiecka Izba Regionalna	47
Zdjęcie 22. Pomnik ku czci ofiar terroru hitlerowskiego	48
Zdjęcie 23. Pomnik ku czci zmarłych na cholere	48
Zdjęcie 24. Pomnik przyrody "Zielona góra"	49
Zdjęcie 25. Kościół św. apostołów Piotra i Pawła w Łążynie II	49
Zdjęcie 26. Kościół św. Wawrzyńca w Dobrzejewicach	50
Zdjęcie 27. Cmentarz Ewangelicki - Głogowo.....	50
Zdjęcie 28. Cmentarz Ewangelicki w Brzozówce	51
Zdjęcie 29. Cmentarz Ewangelicko-Olęderski w Łęgu – Osieku.....	51
Zdjęcie 30. Cmentarz po epidemiczny - Silno	52

Wprowadzenie

Na wstępie zaznaczyć trzeba, że kompleksowa i pogłębiona diagnoza stanowi punkt wyjścia i bazę dla opracowania strategii rozwoju gminy. Zgodnie z obowiązującym prawem, diagnoza nie jest tylko dobrą praktyką czy standardem realizacyjnym, ale obowiązkiem ustawowym (art. 10a ust 1 uzppr). W niniejszym przypadku diagnoza została przygotowana jako odrębny dokument (raport diagnostyczny), z kolei wnioski płynące z przeprowadzonej diagnozy wskazane zostaną w samej strategii.

Diagnoza została podzielona na trzy główne sfery, w ramach których zawarto opis poszczególnych dziedzin życia w gminie. Podział ten przedstawia się następująco:

- 1) Sfera społeczna, w ramach której przedstawione zostały:
 - ogólna charakterystyka gminy, w tym:
 - rys historyczny,
 - położenie geograficzne i podział administracyjny,
 - liczba ludności,
 - prognozy demograficzne,
 - kultura i sport,
 - edukacja,
 - pomoc społeczna,
 - ochrona zdrowia,
 - działalność organizacji pozarządowych,
 - bezpieczeństwo.
- 2) Sfera przestrzenna, w ramach której przedstawione zostały:
 - środowisko przyrodnicze i dziedzictwo kulturowe, w tym:
 - rzeźba terenu,
 - gleby,
 - szata leśna,
 - wody powierzchniowe i podziemne,
 - klimat,
 - ochrona przyrody,
 - turystyka i rekreacja,
 - dziedzictwo kulturowe,
 - zagospodarowanie przestrzenne i infrastruktura techniczna, w tym:
 - infrastruktura transportowa,
 - punkty oświetleniowe,
 - infrastruktura telekomunikacyjna,
 - gospodarka wodno-ściekowa,
 - sieć gazowa,
 - gospodarka odpadami,
 - energetyka, ciepłownictwo i odnawialne źródła energii,
 - mieszkalnictwo.
- 3) Sfera gospodarcza, w ramach której przedstawione zostały:
 - podmioty gospodarcze,
 - rolnictwo i leśnictwo,
 - tereny inwestycyjne,
 - rynek pracy,
 - budżet gminy.

Niniejsza diagnoza została przygotowana w oparciu o szereg dokumentów, w szczególności o:

- Raport o stanie gminy za rok 2022

- Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych w Gminie Obrowo za rok szkolny 2021/2022
- Sprawozdania z wykonania budżetu Gminy Obrowo za lata 2020, 2021 i 2022
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Obrowo
- Strategia Rozwoju Gminy Obrowo na lata 2016-2023

oraz danych źródłowych dostępnych w sieci:

- www.google.maps.com
- www.gok.obrowo.pl
- www.obrowo.pl
- GUS BDL
- www.domyopieki.pl
- <https://pl.climate-data.org>
- Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody
- www.bip.obrowo.pl
- www.nasze.kujawsko-pomorskie.pl
- www.powiattorunski.pl

a także z danych jednostek organizacyjnych:

- Gminna Biblioteka Publiczna w Obrowie
- GOPS w Obrowie
- Komenda Miejska Policji w Toruniu
- Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Obrowie
- Powiatowy Urząd Pracy dla Powiatu Toruńskiego
- Urząd Gminy Obrowo.

Diagnoza przygotowana została w dwóch wariantach:

- 1) Dynamicznym – przeprowadzona została analiza trendów/tendencji społeczno-gospodarczych i przestrzennych zachodzących w gminie i jej otoczeniu w ostatnich latach. Diagnoza została zatem przeprowadzana w układzie dynamicznym (kilkuletnim), który pozwolił na uzyskanie informacji o dokonujących się zmianach,
- 2) Porównawczym – w diagnozie zastosowane zostały porównania, które pozwoliły umiejscowić gminę w szerszym kontekście, a jednocześnie mogą posłużyć jako podstawa do samodoskonalenia. Kluczowy w tym przypadku był dobór tła porównawczego. Gminę przedstawiono na tle powiatu, województwa, a niekiedy również kraju.

Na sam koniec warto wspomnieć, że diagnoza nie jest w procesie planowania celem samym w sobie, ale stanowi podstawę do dalszych prac. Ma ona bowiem umożliwić podejmowanie właściwych decyzji strategicznych, takich jak: określenie wizji rozwoju gminy, ustalenie celów, ukierunkowanie działań i instrumentów realizacyjnych, zdefiniowanie oczekiwanych rezultatów i wskaźników ich osiągnięcia, wskazanie obszarów strategicznej interwencji.

1. Sfera społeczna

Przy tej sferze warto wspomnieć, że infrastruktura społeczna jest również w niej omawiana, jednakże ze względu na większe znaczenie działań miękkich o charakterze społecznym (np. programy edukacyjne, programy społeczne skierowane do osób starszych czy niepełnosprawnych, działania o charakterze kulturalnym itp.) realizowanych z wykorzystaniem infrastruktury społecznej, infrastruktura społeczna została opisana w powiązaniu z działaniami społecznymi.

1.1. Ogólna charakterystyka gminy

1.1.1. Rys historyczny

Pierwsza wiadomość o wsi Obrowo pochodzi z 1309 r. W tym czasie była ona własnością mieszczan toruńskich. W 1392 r. książę Władysław Opolczyk zastawił Krzyżakom całą ziemię dobrzyńską, którą król Władysław Jagiełło odzyskał dopiero w 1405 r.

W 1564 r. w okresie Polski szlacheckiej większa część Obrowa znajdowała się w rękach Mikołaja Działyńskiego. W 1633 r. bracia Łubieńscy, biskup płocki Stanisław i biskup kujawski Maciej, uzgodnili pomiędzy sobą granice diecezji. Ustalili, że parafie w Ciechocinie, Dobrzejewicach, Nowogrodku i Złotorii będą należały do diecezji kujawskiej, a parafie w Łążynie, Obrowie i Osieku nad Wisłą do diecezji płockiej. Regulacja granic diecezji została zatwierdzona bullą przez papieża Urbana VIII w 1639 r. Około 1673 r. właścicielem wsi był Szymon Tarnowski, herbu Rola.

Do połowy XVIII w. wieś należała do rodziny Nałęczów – najpierw w 1708 r. do Jana, a następnie do Kazimierza. Około połowy XVIII w. drogą koligacji rodzinnych majątek przeszedł do rodziny Romockich. W 1761 r. dziedzicem Obrowa był Jan Romocki, po którego śmierci w 1808 r. majątek odziedziczył syn, Hieronim. Romoccy oprócz Obrowa posiadali Zębówiec, Bartoszewo, Mniszek oraz Skrzypkovo. W 1844 r. majątek obrowski odziedziczył Ignacy Romocki, syn Hieronima.

W latach 1866–1880 z Osieka nad Wisłą przeniesiono do Obrowa siedzibę gminy. W tym czasie majątek znajdował się w rękach rodziny Ramlau, a następnie Rudowskich. Po 1896 r. miejscowość stanowiła własność Romana Góreckiego, który w 1898 r. przebudował dwór. W 1929 r. majątek obejmował łącznie 1087 ha powierzchni. Po śmierci Romana Góreckiego właścicielem został jego syn, Marian, który we wrześniu 1939 r., wraz z innymi przedstawicielami ziemiaństwa dobrzyńskiego, został aresztowany przez Niemców i wywieziony w okolice Królewca. Na przełomie lat 1939 i 1940 zginął, prawdopodobnie zamordowany przez hitlerowców. W dawnej siedzibie ziemiańskiej znajduje się obecnie Urząd Gminy Obrowo¹.

1.1.2. Położenie geograficzne i podział administracyjny

Gmina Obrowo zlokalizowana jest w środkowej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie toruńskim. Gmina położona jest wzdłuż drogowej i kolejowej trasy Toruń-Warszawa. Przebiegające obok siebie szlaki komunikacyjne dzielą ją na dwie części, zbliżone do siebie wielkością – część północną, o charakterze rolniczo-przemysłowym i część południową, obejmującą głównie tereny leśne.

Gmina Obrowo graniczy z następującymi gminami:

- Czernikowo, Lubicz i Wielka Nieszawka (powiat toruński)
- Ciechocin (powiat golubsko-dobrzyński)
- Aleksandrów Kujawski i miasto Ciechocinek (powiat aleksandrowski)

¹ www.nasze.kujawsko-pomorskie.pl

Mapa 1. Położenie Gminy Obrowo na tle powiatu

Źródło: www.powiattorunski.pl

Powierzchnia Gminy Obrowo wynosi 162 km². W skład gminy wchodzi 21 sołectw wiejskich:

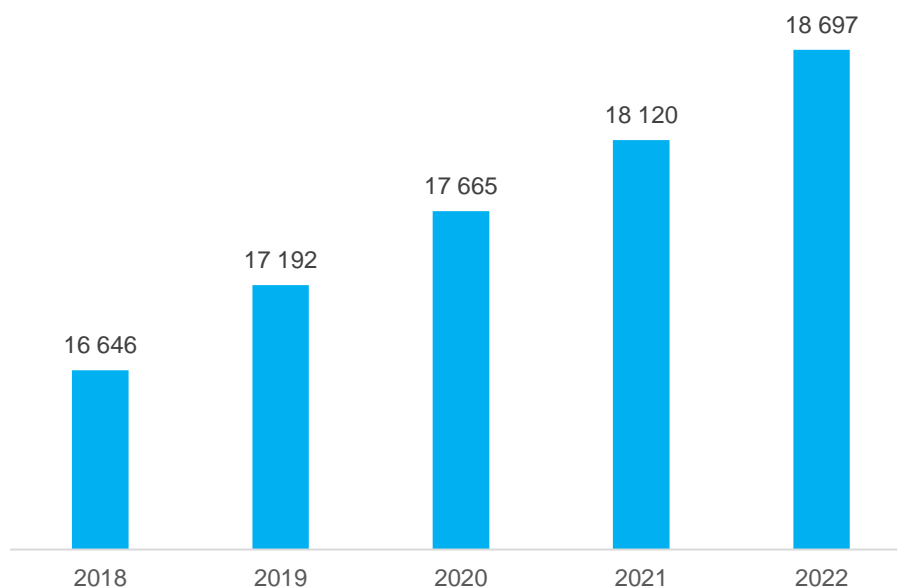
- Bartoszewo
- Brzozówka
- Dobrzejewice
- Dzikowo
- Głogowo
- Kawęczyn
- Kazimierzewo
- Łążyn II, Kuźniki
- Łążynek
- Obory
- Obrowo
- Osiek nad Wisłą
- Sądziejczno
- Silno
- Skrzypkowo
- Smogorzewiec
- Stajenczynki
- Szembekowo
- Zawały
- Zębowo
- Zębówiec

Gmina położona jest w niedalekim sąsiedztwie miasta Torunia – około 24 km. W niewielkiej odległości znajduje się także kilka większych ośrodków miejskich, m. in.: Golub-Dobrzyń, Lipno i Ciechocinek.

1.1.3. Liczba ludności

W roku 2022 Gminę Obrowo zamieszkiwało 18 697 osób. Tym samym mieszkańcy Gminy stanowili 16,46% ludności powiatu toruńskiego oraz 0,93% ludności województwa kujawsko-pomorskiego. Na przestrzeni lat 2018-2022 liczba ludności uległa zdecydowanemu zwiększeniu. W 2022 roku w porównaniu z rokiem 2018 liczba ludności wzrosła o 12,32% (wzrost o 2 051 osób).

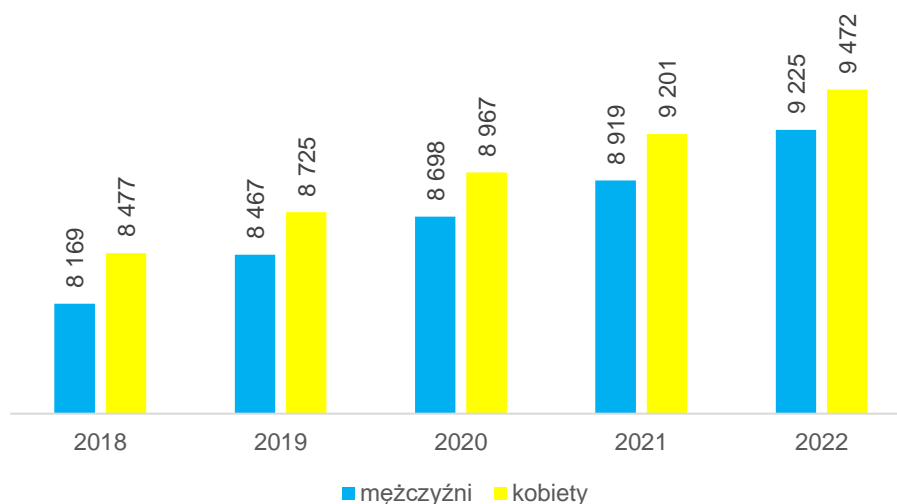
Wykres 1. Liczba ludności Gminy Obrowo w latach 2018-2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Obrowo

W 2022 roku kobiety w ogólnej liczbie ludności stanowiły 50,66%, a mężczyźni 49,34%.

Wykres 2. Liczba ludności Gminy Obrowo w podziale ze względu na płeć (2018-2022)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Obrowo

Saldo migracji na terenie Gminy Obrowo w latach 2018-2022 jest dodatnie. W każdy roku następował napływ około 500 mieszkańców do gminy.

Tabela 1. Saldo migracji na terenie Gminy Obrowo w latach 2018-2022

	2018 rok	2019 rok	2020 rok	2021 rok	2022 rok
Saldo migracji (osoby)	512	507	478	493	516

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Należy dodać, że według danych Głównego Urzędu Statystycznego, pozyskanych z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021 wynika, że Obrowo jest gminą o najwyższym w całym województwie kujawsko-pomorskim przyroście ludności. Liczba ludności gminy w ciągu 10 lat wzrosła aż o 50,8 proc.

1.1.4. Prognozy demograficzne

Prognozy demograficzne dla Gminy Obrowo przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Prognozy demograficzne dla Gminy Obrowo na lata 2024-2030

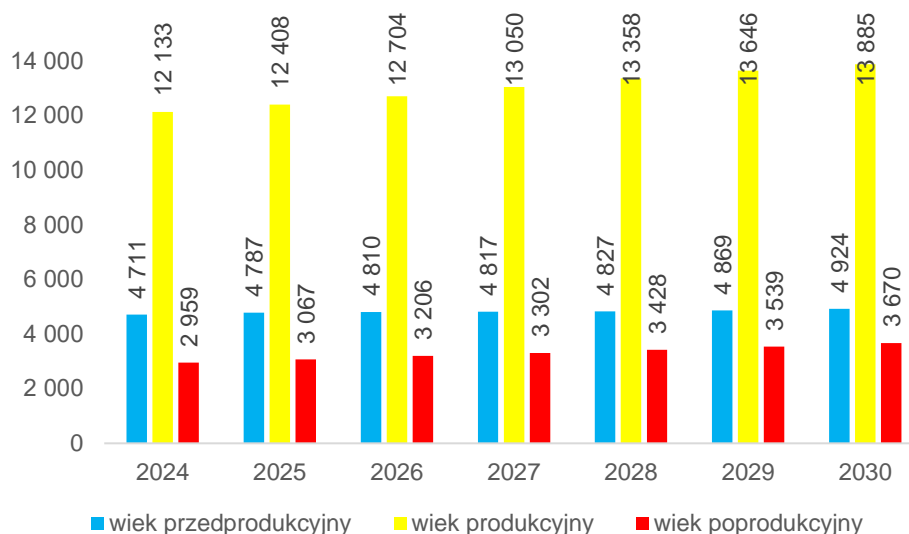
Prognoza dla 2024 roku			
Wiek	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
przedprodukcyjny	4 711	2 458	2 253
produkcyjny	12 133	6 201	5 932
poprodukcyjny	2 959	1 150	1 809
Prognoza dla 2025 roku			
Wiek	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
przedprodukcyjny	4 787	2 496	2 291
produkcyjny	12 408	6 332	6 076
poprodukcyjny	3 067	1 205	1 862
Prognoza dla 2026 roku			
Wiek	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
przedprodukcyjny	4 810	2 515	2 295
produkcyjny	12 704	6 475	6 229
poprodukcyjny	3 206	1 266	1 940
Prognoza dla 2027 roku			

Wiek	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
przedprodukcyjny	4 817	2 531	2 286
produkcyjny	13 050	6 642	6 408
poprodukcyjny	3 302	1 302	2 000
Prognoza dla 2028 roku			
Wiek	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
przedprodukcyjny	4 827	2 541	2 286
produkcyjny	13 358	6 795	6 563
poprodukcyjny	3 428	1 350	2 078
Prognoza dla 2029 roku			
Wiek	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
przedprodukcyjny	4 869	2 566	2 303
produkcyjny	13 646	6 938	6 708
poprodukcyjny	3 539	1 392	2 147
Prognoza dla 2030 roku			
Wiek	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
przedprodukcyjny	4 924	2 586	2 338
produkcyjny	13 885	7 078	6 807
poprodukcyjny	3 670	1 442	2 228

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Zaprezentowane powyżej prognozy wskazują, że w 2030 r. prognozowana liczba mieszkańców Gminy Obrowo wzrośnie o 13,51% w porównaniu z rokiem 2024.

Wykres 3. Prognozy demograficzne dla Gminy Obrowo na lata 2024-2030

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Liczba mieszkańców Gminy Obrowo w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym wykazuje tendencję wzrostową, co jest odwrotną tendencją, niż ogólnokrajowy (w tym dla powiatu toruńskiego) trend starzenia się społeczeństwa. Gmina Obrowo jest najmłodszą gminą w powiecie toruńskim, co wyróżnia ją na tle powiatu i świadczy o jej wyjątkowości.

1.2. Sfera społeczna

1.2.1. Kultura i sport

Kultura

Dotychczasową działalność w zakresie kultury na terenie Gminy Obrowo prowadzą:

- 1) Gminny Ośrodek Kultury w Obrowie,
- 2) Gminna Biblioteka Publiczna w Dobrzejowicach.

Gminna Biblioteka Publiczna w Dobrzejowicach:

Biblioteka Publiczna w Dobrzejowicach została powołana przez władze gminne w 1946 roku. Dekretem o bibliotekach i opiece nad zbiorami bibliotecznymi z dnia 17 kwietnia 1946r. włączona została do krajowej sieci bibliotecznej. W myśl dekretu, który stworzył podstawy prawne do jej funkcjonowania oraz gwarantował byt materialny, Gminna Biblioteka Publiczna miała obsługiwać czytelników na obszarze gminy, jak również tworzyć w miarę potrzeb mieszkańców, filie i punkty biblioteczne tym samym umożliwiając szerszy dostęp do księgozbioru i informacji. Zadaniem biblioteki gminnej była również współpraca ze wszystkimi instytucjami służącymi upowszechnianiu kultury działającymi na obszarze gminy.

Cele strategiczne biblioteki to:

- 1) Dostosowanie oferty bibliotecznej dla potrzeb użytkowników.
- 2) Poprawa jakości zbiorów bibliecznych w kierunku ich atrakcyjności i aktualności.
- 3) Modernizacja pomieszczeń i zakup sprzętu bibliotecznego.
- 4) Informatyzacja procesów bibliecznych.
- 5) Działalność informacyjno-edukacyjna.
- 6) Działalność kulturalna.
- 7) Promocja biblioteki i czytelnictwa.

Zdjęcie 1. Gminna Biblioteka Publiczna w Dobrzejewicach

Źródło: www.google.maps.com

Realizując program upowszechniania czytelnictwa oraz promując książkę, Gminna Biblioteka Publiczna w Dobrzejewicach prowadziła i prowadzi różnorodne formy pracy z czytelnikiem, głównie z dziećmi i młodzieżą. Działania biblioteki w tym zakresie koncentrują się głównie na przeprowadzaniu konkursów, lekcji bibliotecznych, wieczorów baśni oraz wystaw. Odbywają się również wycieczki uczniów klas młodszych do biblioteki, których celem jest zapoznanie dzieci z księgozbiorem, katalogami oraz specyfiką pracy biblioteki publicznej. Biblioteka stara się podejmować również inne działania wynikające z potrzeb środowiska lokalnego. Współpracuje z organizacjami działającymi na terenie gminy. Są to m.in.: Stowarzyszenie Pomoc Osobom Niepełnosprawnym "Podaj Rękę" w Obrowie, Dom Pomocy Społecznej w Dobrzejewicach, szkoły i przedszkole działające na terenie Gminy Obrowo. Przystępując w 2004 roku do programu "IKONKA" GBP w Dobrzejewicach została wyposażona w 3 stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu.

Z dniem 1 stycznia 2007 r. Gminna Biblioteka Publiczna w Dobrzejewicach przekształciła się w samorządową instytucję kultury, która realizuje zadania Gminy Obrowo w dziedzinie prowadzenia działalności kulturalnej. Biblioteka jest wpisana do rejestru instytucji kultury prowadzonego przez Gminę Obrowo i posiada osobowość prawną. Jako samorządowa instytucja kultury samodzielnie gospodaruje powierzonym i nabytym mieniem oraz prowadzi samodzielną gospodarkę w ramach posiadanych środków w oparciu o plan działalności zatwierdzony przez kierownika, z dostosowaniem do dotacji uchwalonej w budżecie gminy Obrowo na dany rok.

Gminna Biblioteka Publiczna prowadzi swoją działalność również w 3 placówkach bibliotecznych znajdujących się na terenie gminy:

- Filia Gminnej Biblioteki Publicznej w Łążynie II.
- Filia Gminnej Biblioteki Publicznej w Obrowie.
- Filia Gminnej Biblioteki Publicznej w Osieku nad Wisłą.

W poniższej tabeli zebrano wszystkie najważniejsze dane z Gminnej Biblioteki Publicznej w Obrowie.

Tabela 3. Dane Gminnej Biblioteki Publicznej w Obrowie

	2020 rok	2021 rok	2022 rok
Liczba woluminów	39595	35768	35576
Liczba zarejestrowanych czytelników	1 554	1 658	1 704
Liczba wypożyczeń	35151	36948	37143
Liczba odwiedzin czytelników	15597	16052	18878

Liczba zatrudnionych pracowników	5 i ¼ etatu	5 i ¼ etatu	5 i ¼ etatu
----------------------------------	-------------	-------------	-------------

Źródło: Opracowanie na podstawie informacji Gminnej Biblioteki Publicznej w Obrowie

Jak wynika z powyższej tabeli na przestrzeni ostatnich lat zmniejszyła się liczba woluminów w bibliotece, ale zwiększyła się liczba zarejestrowanych czytelników oraz, co za tym idzie, liczba wypożyczeń i odwiedzin czytelników. Na takim samym poziomie natomiast utrzymuje się wciąż liczba zatrudnionych pracowników.

Jako biblioteka uniwersalna, gromadzi piśmiennictwo ze wszystkich dziedzin wiedzy, dla wszystkich grup użytkowników. Zasoby Biblioteki obejmują wydawnictwa z zakresu literatury pięknej, polskiej i obcej, literatury popularnonaukowej ze wszystkich dziedzin wiedzy oraz wydawnictwa dla dzieci i młodzieży. Wśród książek poczesne miejsce zajmują lektury szkolne. Co miesiąc w placówce przybywa kilkadziesiąt nowych tytułów poszukiwanych przez czytelników bestsellerów z literatury pięknej oraz najnowszych opracowań naukowych i popularnonaukowych. Na szczególną uwagę zasługuje bogata oferta wydawnictw przeznaczona dla dzieci i młodzieży. Biblioteki oferują swoim Czytelnikom również 7- 8 tytułów czasopism prenumerowanych, z których można skorzystać w bibliotece, a także wypożyczyć do domu. Biblioteka gromadzi także: czasopisma lokalne i regionalia. Zbiory regionalne to: informatory, monografie i opracowania poświęcone Gminie Obrowo i miejscowościom powiatu toruńskiego i województwa kujawsko-pomorskiego regionalne czasopisma bibliografie, foldery, przewodniki i mapy turystyczne wycinki prasowe dot. Gminy Obrowo.

Gminny Ośrodek Kultury w Obrowie:

Gminny Ośrodek Kultury w Obrowie został powołany do życia 21 grudnia 2007 roku przez Radę Gminy Obrowo. GOK jest gminną instytucją kultury nastawioną na animację środowiska lokalnego i edukację kulturalną. Ambicją GOK jest coraz lepsze służenie „Małej Ojczyźnie” - Obrowa, integracja społeczności lokalnej, wzbogacenie życia mieszkańców o imprezy i spotkania, które umożliwią miłe a zarazem twórcze rozwijające intelektualnie, duchowo i fizycznie spędzanie czasu wolnego.

Jednym z priorytetów Gminnego Ośrodka Kultury jest krzewienie i rozprzestrzenienie kultury na terenie Gminy oraz jej ochrony przed zapomnieniem. Stanowi ona korzenie, które warto chronić i kultywować. GOK poprzez swoje działania chciałby dotrzeć głównie do młodzieży, aby spróbowali dostrzec to, co można jeszcze ocalić i co może stanowić atrakcję Gminy. Życie prywatne każdego mieszkańca, to za mało, aby móc być społeczeństwem z tradycją i kulturą. Działania te można kontynuować dzięki temu, iż Gminny Ośrodek Kultury skupia ludzi zafascynowanych kulturą, którzy swą osobowością tworzą źródło tradycji i wiedzy dla młodszych pokoleń.

Zdjęcie 2. Gminny Ośrodek Kultury w Obrowie

Źródło: www.facebook.com

Zadania jakie są realizowane przez GOK mają na celu stworzenie jak najlepszych warunków do wszechstronnego rozwoju mieszkańców. Podstawowym celem działania Ośrodka jest prowadzenie wielokierunkowej działalności a w szczególności:

- tworzenie warunków dla rozwoju folkloru, a także rękodzieła ludowego i artystycznego,
- tworzenie warunków dla rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego,
- rozpowszechnianie, rozbudzanie i zaspokajanie potrzeb i zainteresowań kulturalnych dzieci i młodzieży.

GOK zawiaduje świetlicami wiejskimi w: Łążynie II, Zębowie, Obrowie, Skrzypkowie, Silnie i Stajenczynkach oraz Izłą Regionalną w Osieku nad Wisłą, a także Osieckim Klubem Kultury, który jest placówką kulturalną powołaną od stycznia 2014 roku przy Gminnym Ośrodku Kultury w Obrowie.

Zdjęcie 3. Wybrane świetlice wiejskie na terenie Gminy Obrowo

Źródło: www.gok.obrowo.pl

Gminny Ośrodek Kultury w Obrowie promuje dorobek kulturalny regionu umożliwiając prezentację zespołów i twórców organizując przeglądy, konkursy i warsztaty. Organizuje imprezy o charakterze festynów kulturalnych umożliwiając integrację i wypoczynek mieszkańcom gminy.

Wśród stałych form zajęć organizowanych przez GOK wymienić należy:

- 1) Zespół Ludowy "Kawęczynianki" – został utworzony w grudniu 1986 r. przy Kole Gospodyń Wiejskich w Kawęczynie.
- 2) Kapela Ludowa im. Kamińskich – początki kapeli osieckiej sięgają początku lat XX wieku, kiedy to Adam Kamiński dziadek obecnego akordeonisty – Henryka Kamińskiego i skrzypka Stanisława Kamińskiego, zabawiał sąsiadów i gości grając im na harmonijce i skrzypkach. Graniem swym „zaraził” swoich synów Józefa (akordeon) i Wacława (skrzypce). Obydwaj już jako dzieci konstruowali domowym sposobem pierwsze skrzypeczki, szarpiąc struny – druty smykami – włosiem z końskiego ogona. Od 1922 roku, Adam (bębenek, skrzypce) i jego synowie rozpoczęli ogrywanie osieckich potańcówek.

- 3) Orkiestra Dęta Gminy Obrowo – początki lat 90 to czas powstania idei i formowania pierwszych składów Orkiestry Dętej Dobrzejewice. Pomysłodawcą i motorem wydarzeń, przez 15 lat istnienia sekcji, był śp. Pan Edward Nowak, pedagog i lokalny animator wydarzeń wychowawczo-kulturalnych. W roku szkolnym 1990, jako nauczyciel muzyki w Szkole Podstawowej w Łążynie II, Edward Nowak wyszedł z inicjatywą praktycznej nauki gry na instrumentach. Z biegiem czasu idea się rozrastała a do funkcjonującej orkiestry dętej dołączali kolejni uczniowie, już nie tyle ci uczący się w łążyńskiej podstawówce, ale i z okolicznych wsi.
- 4) Zajęcia kreatywno-plastyczne – zajęcia odbywają się w Gminnym Ośrodku Kultury w Obrowie.
- 5) Zajęcia muzyczne – próby chóru seniora "Sami Swoi".
- 6) Zajęcia muzyczne – zajęcia odbywają się w Szkole Podstawowej w Obrowie.

Ośrodek Kultury realizuje cele i działania placówki według statutu, gdzie szczegółowy zakres zawarty jest w stałych formach zajęć działalności GOK-u.

Aktywnie działają również panie z Kół Gospodyń Wiejskich w Stajenczynekach, Zawalach, Osieku nad Wisłą, Łążynie, Oborach, Brzozówce, Łążynku, Szembekowie, Dobrzejewicach, Zębowie, Głogowie, Dzikowie, Sączie, Obrowie oraz Kawęczynie. Zajmują się one przede wszystkim kultywowaniem i promowaniem lokalnych tradycji ludowych. Istotny wpływ na kultywowanie dziedzictwa kulturowego mają mieszkańcy gminy, lokalni artyści i twórcy ludowi, zajmujący się m. in. malarstwem, rękodzielnictwem i rzeźbiarstwem. Ich dzieła można podziwiać podczas lokalnych uroczystości i festynów.

Na terenie Gminy Obrowo działają ponadto następujące jednostki:

- 1) Klub Seniora „Sami Swoi”.

Klub Seniora „Sami Swoi”:

Ideą naczelną założenia i działalności klubu jest przede wszystkim:

- Skupienie wiejskiej grupy seniorów – tj. osób emerytów, rencistów i inwalidów w celu realizowania potrzeb grupy tych osób w zakresie kultury, wypoczynku, aktywności fizycznej, wyrównanie różnic pokoleniowych w dziedzinie rozwoju techniki itp.
- Wspólne, grupowe uczestnictwo w imprezach dających poczucie przynależności do społeczeństwa mimo wieku.
- Planowanie czasu wolnego poprzez uczestnictwo we wspólnych przedsięwzięciach artystycznych, tym samym przekazywanie piękna kultury narodowej.
- Zapobieganie izolacji seniorów od młodego pokolenia.
- Propagowanie rodziny wielopokoleniowej w tym roli seniorów - roli twórczej godnej naśladowanie.
- Pomoc lekarzy, terapeutów, psychologów w miarę możliwości w godnym spędzaniu lat u schyłku życia.

Zdjęcie 4. Klub Seniora „Sami Swoi”

Źródło: *opracowanie własne.*

Zajęcia jakie odbywają się w Klubie Seniora to:

- Chór seniora.
- Grupa rękodzielnicza.
- Język niemiecki.
- Kurs komputerowy.
- Basen.

Sport

Gmina Obrowo zapewnia ciągle finansowanie zadań sportowych. Wyróżnia się pod względem kwot przeznaczanych na konkursy sportowe. Gmina od lat, także w 2022 r. zatrudniała gminnego koordynatora sportu, który realizuje zadania obejmujące organizowanie imprez sportowo – rekreacyjnych, organizowanie imprez i zawodów sportowych o zasięgu gminnym, międzygminnym, współdziałał w organizacji imprez powiatowych i wojewódzkich, organizacja transportu na zawody itp. W 2022 r. na terenie gminy odbyło się kilkaset imprez, zawodów, turniejów i innych wydarzeń o charakterze sportowym. Sport w gminie Obrowo jest postrzegany nie tylko jako niezbędny element zachowania zdrowia mieszkańców, ale także jako element szerokiej profilaktyki. Na terenie gminy młodzi i starsi mieszkańcy mają dostęp i możliwość uprawiania sportu w dyscyplinach sztuk walki, sportów zespołowych i sportów indywidualnych.

Wszystkie obiekty sportowo-rekreacyjne na terenie Gminy Obrowo zostały przedstawione w poniższej tabeli:

Tabela 4. Obiekty sportu i rekreacji na terenie Gminy Obrowo

Sale gimnastyczne / hale sportowe	<ul style="list-style-type: none">• Zespół Szkół w Osieku nad Wisłą• Zespół Szkół w Dobrzejewicach• Zespół Szkół w Brzozówce• Szkoła Podstawowa w Obrowie
Boiska	<ul style="list-style-type: none">• Stadion sportowy w Głogowie• Wielofunkcyjny kompleks sportowy „Moje Boisko Orlik 2012” w Dobrzejewicach• Kompleks boisk sportowych w Obrowie• Boisko wielofunkcyjne w Brzozówce• Boisko wielofunkcyjne w Łążynie II• Boisko wielofunkcyjne w Silnie

<p>Place zabaw</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Przy szkołach: Szkoła Podstawowa w Obrowie, Zespół Szkół w Dobrzejewicach, Szkoła Podstawowa w Łążynie II, Zespół Szkół w Brzozówce • Pozostałe: Głogowo, Szembekowo, Silno, Brzozówka
<p>Siłownie plenerowe</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Silno • Osiek nad Wisłą • Obrowo • Łążyn II • Głogowo • Szembekowo, • Dobrzejewice • Brzozówka • Brzozówka • Głogowo • Obory • Skrzypkowo • Zawały • Zębowo

Źródło: Opracowanie własne.

Podstawową infrastrukturę sportową w Gminie tworzą:

- Stadion sportowy w Głogowie o nawierzchni trawiastej,
- Wielofunkcyjny kompleks sportowy „Moje Boisko Orlik 2012” w Dobrzejewicach, składający się z boiska wielofunkcyjnego o powierzchni poliuretanowej oraz boiska do piłki nożnej o powierzchni sztuczno-trawiastej,
- Boisko wielofunkcyjne w Brzozówce o powierzchni trawiastej,
- Boisko wielofunkcyjne w Łążynie II o nawierzchni poliuretanowej, przy którym znajduje się bieżnia prosta,
- Boisko wielofunkcyjne w Silnie o powierzchni poliuretanowej,
- Kompleks boisk sportowych w Obrowie o nawierzchni trawiastej,
- Sale gimnastyczne przy Szkole Podstawowej w Obrowie, Zespole Szkół w Dobrzejewicach, Zespole Szkół w Osieku nad Wisłą oraz Zespole Szkół w Brzozówce.

Ponadto infrastrukturę sportową tworzy zaplecze sportowe przy stadionie sportowym w Głogowie, które składa się z dwóch szatni, pokoju sędziów, toalet wraz z natryskami, magazynu, pokoju zarządu.

Gmina zapewnia 100% utrzymanie obiektów sportowych. Wszystkie obiekty są ogólnodostępne i bezpłatne dla mieszkańców.

Zdjęcie 5. Wybrane boiska sportowe na terenie Gminy Obrowo

Źródło: Raport o stanie gminy za rok 2022

Ponadto na terenie Gminy Obrowo działają następujące kluby sportowe (w tym uczniowskie kluby sportowe):

- Klub Sportowy „Orzeł Głogowo”,
- Uczniowski Klub Sportowy „KOMETA” Obrowo,
- Akademia Karate Tradycyjnego „Budo” Osiek nad Wisłą,
- Uczniowski Klub Sportowy „Feniks Obrowo”,
- Uczniowski Klub Sportowy „A&W Team Obrowo”,
- Toruński Klub Karate – DO „Ronin”,
- Klub Sportowy „Impact Obrowo”,
- Uczniowski Klub Sportowy „Florian” w Dobrzejewicach,
- Uczniowski Klub Sportowy „Jordan Obrowo”,
- Uczniowski Klub Sportowy „Park” w Łążynie II przy SP w Łążynie II,
- Klub Sportowy „Tygrysy” – Głogowo,
- Ludowy Klub Sportowy „Start” w Brzozówce,
- Uczniowski Klub Sportowy „Start” w Brzozówce,
- Klub Jeździecki „Caruso” w Sącziecznie,
- Szkoła Pływania „Manta” – Głogowo,
- Klub Sportowy „Wisła Osiek”,
- UKS nr 3 Obrowo,
- Black Widow Obrowo.

Na terenie Gminy Obrowo organizowane są również imprezy sportowe, które odbywają się cyklicznie, a należą do nich:

Szkolne współzawodnictwo:

Szkolne współzawodnictwo sportowe jest adresowane do wszystkich uczniów 5 szkół podstawowych gminy Obrowo. Reprezentacja uczniów każdej ze szkół jest wyłaniana w trakcie rywalizacji na szczeblu szkolnym, w czasie prowadzonych tam lekcji wychowania fizycznego i sportowych zajęć pozalekcyjnych, co ma wpływ na dostęp każdego z uczniów w realizowanym projekcie. Najlepsze drużyny szkolne (mistrzowie gminy) mogą rywalizować w zawodach powiatowych, a jeśli zwyciężą w nich – w zawodach wojewódzkich. Ze środków samorządu gminy Obrowo opłacany jest transport, napoje i dyplomy. Samorząd zapewnia też wyjazd na zawody powiatowe i wojewódzkie własnym transportem. System współzawodnictwa szkolnego przy koniecznych modyfikacjach sprawdza się przez ostatnie 25 lat i dla samorządu stanowi wartość dodaną.

Organizowane przez koordynatora współzawodnictwo dorosłych od wielu lat jest realizowane w niedziele, co stanowi odpowiedź na potrzeby mieszkańców pracujących na co dzień w zakładach pracy, czy w rolnictwie. Przygotowywane imprezy sportowe dla dorosłych uwzględniają ich zainteresowania - piłką nożną, tenisem stołowym, czy piłką siatkową. Czas pandemii źle wpłynął na frekwencję uczestników, ale jest ona coraz wyższa. Ze względu na wzrost liczby mieszkańców rozszerzamy ofertę o grę w szachy, czy spacerzy Nordic Walking. Ważnym elementem jest też to, że wszystkie gminne imprezy sportowe odbywają się na obiektach sportowych gminy Obrowo, co w sposób ciągły pozwala je wykorzystywać, a ich uczestnicy nie ponoszą kosztów – imprezy są bezpłatne.

Gminny Tydzień Sportu:

W ramach tygodnia sportu odbywają się różne imprezy zorganizowane przez Urząd Gminy w Obrowie, do których dołączają się gminne szkoły oraz kluby sportowe działające na terenie gminy, w tym m.in.: pożegnanie lata na sportowo na Oliku przy Zespole Szkół w Dobrzejewicach, rajd rowerowy dla uczniów szkół podstawowych organizowany przez klub kolarski, czy różne zajęcia dla uczniów prowadzone przez nauczycieli wychowania fizycznego lub zaproszonych instruktorów czy trenerów.

Zdjęcie 6. Wybrane imprezy cykliczne na terenie Gminy Obrowo

Źródło: Raport o stanie gminy za rok 2022

Ponadto na terenie Gminy działa **Lokalny Animator Sportu**. Zajęcia realizowane są przez dwóch animatorów sportu, zatrudnionych przez gminę, na bazie lokalnej infrastruktury sportowej jaką jest gminny Orlik w Dobrzejewicach. Projekt „Lokalny Animator Sportu” (LAS) realizowany jest w ramach rządowego Programu „Sport Wszystkich Dzieci”, którego zadaniem jest aktywizacja ruchowa, prowadząca do poprawy sprawności fizycznej, zdolności motorycznych, stanu zdrowia i związanej z nim jakości życia. Ponadto celem programu jest stworzenie jak największej grupie dzieci i młodzieży możliwości uczestniczenia w zorganizowanych, systematycznych i atrakcyjnych zajęciach sportowych, a także wyrównywanie szans dzieci i młodzieży w dostępie do sportu, niezależnie od

statusu materialnego rodziców oraz przeciwdziałanie patologiom społecznym, zwłaszcza przemocy i agresji interpersonalnej, pomoc środowiskom trudnymi zubożałym.

1.2.2. Edukacja

Wychowanie przedszkolne

Na terenie Gminy Obrowo znajduje się dwa przedszkola publiczne (funkcjonujące w ramach Zespołów Szkół w Brzozówce i Osieku nad Wisłą):

- Przedszkole Samorządowe w Osieku nad Wisłą,
- Przedszkole Samorządowe im. Króla Maciusia I w Brzozówce.

Na terenie Gminy Obrowo funkcjonują także przedszkola niepubliczne, do których należą:

- Niepubliczne Przedszkole „Tęczowa Kraina” w Głogowie,
- Niepubliczne Przedszkole „Bajka” w Szembekowie,
- Niepubliczne Przedszkole „Za Jordanem” w Kawęczynie.

Zdjęcie 7. Przedszkole Samorządowe im. Króla Maciusia I w Brzozówce

Źródło: www.obrowo.pl

Zdjęcie 8. Przedszkole Samorządowe w Osieku Nad Wisłą

Źródło: www.obrowo.pl

W poniższej tabeli zestawiono najważniejsze informacje na temat wychowania przedszkolnego (dzieci w wieku 3-6 lat) na terenie Gminy Obrowo.

Tabela 5. Wychowanie przedszkolne na terenie Gminy Obrowo w latach 2020-2022

	2020	2021	2022
dzieci w wieku przedszkolnym	1 118	1 152	1 197
dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym	778	799	831
odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym [%]	69,6	69,4	69,4

Źródło: GUS BDL

Jak wynika z powyższej tabeli na przestrzeni lat 2020-2022 wzrosła liczba dzieci w wieku przedszkolnym i dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym, odsetek tych dzieci utrzymywał się za to na podobnym poziomie. W 2022 r. odsetek tych dzieci wynosił 69,4%.

Edukacja podstawowa

Po ustaleniu planu sieci publicznych szkół podstawowych od dnia 01.09.2019 r. w Gminie Obrowo funkcjonuje pięć publicznych szkół podstawowych:

- 1) Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Brzozówce,
- 2) Szkoła Podstawowa im. gen. Jana Henryka Dąbrowskiego w Dobrzejewicach,
- 3) Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Łążynie II,
- 4) Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Obrowie,
- 5) Szkoła Podstawowa im. mjr Henryka Sucharskiego w Osieku nad Wisłą

oraz jedna szkoła podstawowa niesamorządowa – Szkoła Podstawowa w Zębowie..

W Osieku nad Wisłą funkcjonuje również samorządowa szkoła muzyczna I stopnia, która wspierała w roku szkolnym 2022/2023 100 dzieci uzdolnionych muzycznie.

Budynki szkolne i otoczenie wokół szkół (z przyległą infrastrukturą sportową, rekreacyjną) zarządzane są przez dyrektorów jednostek oświatowych. Wszystkie szkoły z terenu gminy są regularnie wyposażane w pomoce dydaktyczne i inne urządzenia i sprzęty (ze środków gminnych, do dyspozycji dyrektora szkoły) oraz ze źródeł zewnętrznych. Wszystkie szkoły posiadają pracownię komputerowe i dostęp do Internetu (OSE).

Zespół Szkół w Brzozówce, w skład którego wchodzi: Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Brzozówce oraz Przedszkole Samorządowe im. Króla Macjusia I w Brzozówce:

Budynek zespołu położony jest przy ulicy Szkolnej 38. Szkoła na przestrzeni lat była kilkakrotnie rozbudowywana i modernizowana. Uczniowie mają dostęp do sali gimnastycznej. W obrębie szkoły znajduje się również plac zabaw, siłownia plenerowa oraz boisko wielofunkcyjne.

W szkole uczy się średniorocznie około 335 uczniów, a w przedszkolu około 155 dzieci.

W ramach inwestycji gmina Obrowo w 2022 r. rozpoczęła rozbudowę Zespołu Szkół w Brzozówce. W maju 2024 roku rozbudowa zespołu szkół dobiegła końca, a od 1 lipca 2024 roku do ww. budynku zostało przeniesione Przedszkole Samorządowe im. Króla Macjusia I w Brzozówce, które dotychczas położone było przy ulicy Owocowej 43B.

W nowej części, na pierwszej kondygnacji znajduje się przedszkole z sześcioma salami dla dzieci, szatniami, pomieszczeniem na wózki i gabinetem pielęgniarki. Każda sala dla przedszkolaków posiada osobną łazienkę z prysznicami i toaletę. Na parterze znajdzie się kuchnia oraz stołówka. Na pierwszej kondygnacji znajduje się 10 sal lekcyjnych, pokój nauczycielski, gabinet logopedy, gabinet wczesnego wspomaganie, aula oraz sala rekreacyjna, a także łazienki i toalety oraz pomieszczenia magazynowe. Obiekt jest wyposażony w kotłownię gazową.

Uczniowie mają możliwość udziału w wielu formach pracy pozalekcyjnej, takich jak koła przedmiotowe, sportowe, artystyczne. Przez ostatnie lata placówka została wyposażona w najnowszy sprzęt, potrzebny do rozwoju umiejętności technologiczno-informacyjnych.

Zdjęcie 9. Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Brzozówce

Źródło: www.obrowo.pl

Zespół Szkół w Dobrzejewicach, w skład którego wchodzi: Szkoła Podstawowa im. gen. Jana Henryka Dąbrowskiego oraz Liceum Ogólnokształcące im. Prymasa Stefana Kardynała Wyszyńskiego w Dobrzejewicach:

Szkoła ma swoją siedzibę w Dobrzejewicach 57B. Uczniowie Zespołu mają do dyspozycji dwa budynki, pełnowymiarową halę gimnastyczną, plac zabaw, siłownię plenerową oraz kompleks boisk sportowych „Orlik”.

W szkole podstawowej uczy się średniorocznie około 400 uczniów, w oddziałach przedszkolnych około 130 dzieci, a w liceum 75 uczniów.

Uczniowie mają możliwość udziału w wielu formach pracy pozalekcyjnej, takich jak koła przedmiotowe, sportowe, artystyczne. Przez ostatnie lata placówka została wyposażona w najnowszy sprzęt, potrzebny do rozwoju umiejętności technologiczno-informacyjnych.

Zdjęcie 10. Szkoła Podstawowa im. gen. J. H. Dąbrowskiego w Dobrzejewicach

Źródło: www.obrowo.pl

Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Łążynie II:

Szkoła położona jest na terenie zespołu parkowo-pałacowego. Uczniowie mogą więc bezpośrednio obcować z przyrodą, dlatego we wszystkich działaniach i planach na przyszłość na pierwszym miejscu stawia działalność ekologiczną. Szkoła to placówka niewielka, kameralna, położona w sąsiedztwie terenów zielonych.

Uczniowie szkoły mają do dyspozycji plac zabaw, siłownię plenerową oraz boisko wielofunkcyjne. Obecnie w trakcie projektowania jest pełnowymiarowa hala sportowa.

W szkole podstawowej uczy się średniorocznie około 155 uczniów, w oddziałach przedszkolnych 50 dzieci.

Uczniowie mają możliwość udziału w wielu formach pracy pozalekcyjnej, takich jak koła przedmiotowe, sportowe, artystyczne. Przez ostatnie lata placówka została wyposażona w najnowszy sprzęt, potrzebny do rozwoju umiejętności technologiczno-informacyjnych.

Zdjęcie 11. Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Łązynie II

Źródło: www.obrowo.pl

Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Obrowie:

Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła w Obrowie swoją siedzibę ma przy ulicy Szkolnej 4. Uczniowie do dyspozycji mają nowoczesną szkołę, kilkakrotnie rozbudowywaną i modernizowaną, plac zabaw, salę gimnastyczną oraz kompleks boisk sportowych.

W szkole podstawowej uczy się średniorocznie około 350 uczniów, w oddziałach przedszkolnych 180 dzieci. Uczniowie mają możliwość udziału w wielu formach pracy pozalekcyjnej, takich jak koła przedmiotowe, sportowe, artystyczne. Przez ostatnie lata placówka została wyposażona w najnowszy sprzęt, potrzebny do rozwoju umiejętności technologiczno-informacyjnych.

Obecne oddziały przedszkolne mieszczą się w dzierżawionym budynku przy ulicy Aleja Lipowa w Obrowie oraz budynku szkoły podstawowej. W planach jest zwiększenie ilości miejsc w przedszkolu poprzez budowę nowego kompleksu przedszkolno-żłobkowego.

Zdjęcie 12. Szkoła Podstawowa im Jana Pawła II w Obrowie

Źródło: www.obrowo.pl

Zespół Szkół w Osieku nad Wisłą, w skład którego wchodzi: Szkoła Podstawowa im. mjr Henryka Sucharskiego w Osieku nad Wisłą oraz Przedszkole Samorządowe w Osieku nad Wisłą:

Zespół Szkół to placówka mieszcząca się w dwóch odrębnych budynkach – przy ulicy Leśnej 1 (szkoła podstawowa) oraz Wiślanej 4 (przedszkole). Przez ostatnie lata placówka została wyposażona w najnowszy sprzęt, potrzebny do rozwoju umiejętności technologiczno-informacyjnych.

W szkole uczy się średniorocznie około 440 uczniów, a w przedszkolu około 200 dzieci.

Szkoła, jako jedyna w gminie, posiada oddział terapeutyczny dla dzieci z niepełnosprawnościami.

Uczniowie szkoły podstawowej mają zmodernizowaną szkołę, pełnowymiarową halę gimnastyczną oraz plac zabaw i boisko wielofunkcyjne.

Zdjęcie 13. Szkoła Podstawowa im. mjr H. Sucharskiego w Osieku Nad Wisłą

Źródło: www.obrowo.pl

Publiczna Szkoła Muzyczna I stopnia w Osieku nad Wisłą:

Pomysł na utworzenie placówki zrodził się w wyniku dużego zapotrzebowania środowiska lokalnego na kształcenie dzieci i młodzieży w kierunku muzycznym.

Obecnie w szkole średniorocznie uczy się około 100 dzieci i młodzieży w wieku od 5 do 16 roku życia w cyklu 4- i 6-letnim.

Szkoła dysponuje niezbędnym sprzętem do nauki, w tym dwoma nowoczesnymi fortepianami.

Szkoła działa w godzinach popołudniowych i kształci uczniów z zakresu gry na wybranym instrumencie indywidualnie (jeden uczeń nauczany jest przez jednego nauczyciela), natomiast pozostałe zajęcia teoretyczne (kształcenie słuchu, rytmika, audycje muzyczne) realizowane są w małych grupach.

Zdjęcie 14. Publiczna Szkoła Muzyczna I Stopnia w Osieku nad Wisłą

Źródło: www.obrowo.pl

W poniższej tabeli przedstawiono elementarne dane dotyczące wychowania podstawowego w latach 2020-2022 na terenie Gminy Obrowo.

Tabela 6. Wychowanie podstawowe na terenie Gminy Obrowo w latach 2020-2022

	2020 rok	2021 rok	2022 rok
Uczniowie	1 651	1 739	1 700
Oddziały w szkołach	86	88	86
Uczniowie przypadający na 1 oddział w szkołach podstawowych	19	20	20

Źródło: GUS BDL

Jak wynika z powyższej tabeli, w ostatnich latach zarówno liczba uczniów, jak i oddziałów w szkołach utrzymywała się na podobnym poziomie.

W poniższej tabeli zestawiono wyniki egzaminu ósmoklasisty w roku 2022/2023.

Tabela 7. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2021/2022 roku

	Język polski	Matematyka	Język angielski
SP Obrowo	78%	63%	71%
SP Łążyn II	67%	54%	51%
SP Osiek nad Wisłą	65%	58%	61%
SP Dobrzejewice	76%	49%	61%
SP Brzozówka	73%	46%	55%
Gmina Obrowo	72%	54%	61%
Powiat toruński	72%	53%	65%
Województwo kujawsko-pomorskie	66%	49%	62%
Polska	66%	53%	66%

Źródło: Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych w Gminie Obrowo za rok szkolny 2021/2022

Jak wynika z powyższych danych, na terenie Gminy Obrowo najlepiej wypadł egzamin ósmoklasisty z języka polskiego oraz matematyki. Oba egzaminy procentowo przewyższyły wyniki powiatowe, wojewódzkie i krajowe. Egzamin z języka angielskiego był na nieco niższym poziomie, jednakże rozpiętość procentowa wahała się od 1 do 5 punktów procentowych. Analizując zatem powyższe dane ogółem da się zauważyć, że na terenie Gminy Obrowo edukacja podstawowa stoi na dobrym poziomie.

Edukacja ponadpodstawowa:

Na terenie Gminy Obrowo funkcjonuje jedna publiczna placówka ponadpodstawowa.

W Zespole Szkół w Dobrzejewicach funkcjonuje Liceum Ogólnokształcące im. Prymasa Stefana Kardynała Wyszyńskiego.

W poniższej tabeli zestawiono wyniki egzaminu maturalnego w Liceum Ogólnokształcącym w Dobrzejewicach za rok szkolny 2022/2023.

Tabela 8. Wyniki egzaminu maturalnego w 2022/2023 roku

Wyniki egzaminu maturalnego					
Liceum Ogólnokształcące w Dobrzejewicach	Poziom podstawowy				
	j. polski	matematyka		j. angielski	
	54% <i>o 9 punktów procentowych gorzej niż w województwie</i> <i>o 12 punktów procentowych gorzej niż w kraju</i>	46% <i>o 23 punkty procentowe gorzej niż w województwie</i> <i>o 25 punktów procentowych gorzej niż w kraju</i>		78% <i>o 6 punktów procentowych gorzej niż w województwie</i> <i>o 7 punktów procentowych gorzej niż w kraju</i>	
Średnia wojewódzka	63%	69%		84%	
Średnia krajowa	66%	71%		85%	
Liceum Ogólnokształcące w Dobrzejewicach	Poziom Rozszerzony				
	j. polski	geografia	historia	j. angielski	WOS
	34% <i>o 6 punktów procentowych gorzej niż w województwie</i> <i>o 16 punktów procentowych gorzej niż w kraju</i>	30% <i>o 20 punktów procentowych gorzej niż w województwie</i> <i>o 23 punkty procentowe gorzej niż w kraju</i>	7% <i>o 36 punktów procentowych gorzej niż w województwie</i> <i>o 38 punktów procentowych gorzej niż w kraju</i>	70% <i>średnia taka sama jak w województwie</i> <i>o 1 punkt procentowy lepiej niż w kraju</i>	33% <i>o 5 punktów procentowych gorzej niż w województwie</i> <i>o 9 punktów procentowych gorzej niż w kraju</i>
Średnia wojewódzka	40%	50%	43%	70%	38%
Średnia krajowa	50%	53%	45%	69%	42%

Źródło: Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych w Gminie Obrowo za rok szkolny 2022/2023

1.2.3. Pomoc społeczna

Główną jednostką wykonującą zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy Obrowo jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, którego filia, tj. Dział ds. Realizacji świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego i świadczenia wychowawczego mieści się w Dobrzejewicach.

Według Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Obrowie, przyjętego Uchwałą nr XXXVII/285/2018 Rady Gminy Obrowo z dnia 27 kwietnia 2018 roku, celem jego działalności jest:

- 1) zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka,
- 2) doprowadzenie do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Ośrodek realizuje zadania własne gminy, zadania zlecone Gminie przez administrację rządową z zakresu pomocy społecznej, zadania wynikające z rozeznaczonych potrzeb Gminy, bądź z rządowych programów pomocowych na podstawie i w granicach obowiązujących aktów prawnych.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrowie udziela pomocy i wsparcia poprzez konsultacje i poradnictwo specjalistyczne, w tym pomoc osobom uzależnionym i doświadczającym przemocy oraz ich rodzinom w ramach porad udzielanych przez instruktora terapii uzależnień w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym. Mieszkańcy korzystają również z nieodpłatnej pomocy prawnej świadczonej przez radców prawnych w Urzędzie Gminy, a także psychologicznej udzielanej przez psychologa w GOPS. Pracownicy GOPS informowali również mieszkańców Gminy o możliwości uzyskania porad prawnych, psychologicznych oraz rodzinnych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Toruniu.

GOPS działa w czterech lokalizacjach:

- 1) Pięć pomieszczeń w budynku Urzędu Gminy,
- 2) Dział świadczeń rodzinnych w Dobrzejewicach 54a,
- 3) Sąsiedzko - świetlica wiejska (zespół interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy domowej),
- 4) Obrowo ul. Dworcowa 3 - gabinety terapeutyczne i siedziba asystentów rodziny.

GOPS oferuje następujące świadczenia:

- 1) Świadczenia rodzinne:
 - Zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego.
 - Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka.
 - Świadczenie pielęgnacyjne.
 - Zasiłek pielęgnacyjny.
 - Specjalny zasiłek opiekuńczy.
 - Świadczenie rodzicielskie.
- 2) Ustawa „za życiem”.
- 3) Fundusz alimentacyjny.
- 4) Dodatek osłonowy.
- 5) Zasiłki:
 - Stały.
 - Celowy.
 - Okresowy.
 - Program „Posiłek w szkole i w domu”.
- 6) Usługi:
 - Opiekuńcze.
 - Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
 - Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej.
 - Opieka wytchnieniowa.

W poniższej tabeli przedstawiono liczbę osób korzystających z pomocy społecznej wg powodów.

Tabela 9. Liczba osób/rodzin korzystających z pomocy społecznej wg powodów trudnej sytuacji życiowej na terenie Gminy Obrowo w latach 2020-2022.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin			Liczba osób w tych rodzinach		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Ubóstwo	163	134	118	481	376	311
Sieroctwo	0	0	0	0	0	0

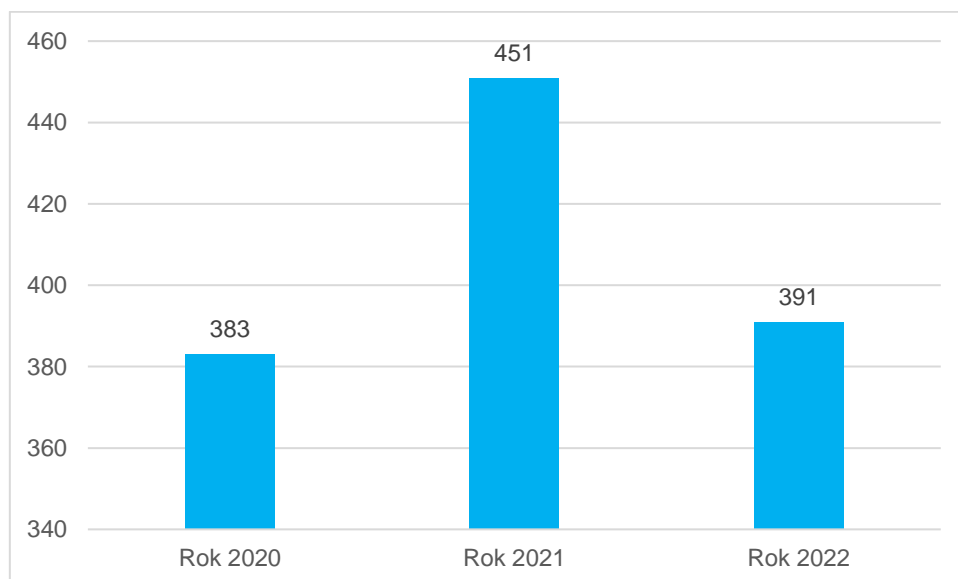
Bezdomność	5	4	6	5	4	6
Potrzeba ochrony macierzyństwa	81	73	66	425	397	366
- w tym wielodzietność	58	52	45	335	314	276
Bezrobocie	111	100	77	380	343	267
Niepełnosprawność	107	98	97	259	240	232
Długotrwała lub ciężka choroba	177	163	152	391	362	348
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, w tym:	132	116	96	512	465	393
- rodziny niepełne	42	34	30	135	114	100
- rodziny wielodzietne	53	44	39	299	258	226
Alkoholizm	32	30	35	55	45	56
Narkomania	4	4	4	9	6	6
Trudności w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu zakładu karnego	4	5	5	5	5	6
Przemoc w rodzinie/domowa	4	5	2	21	19	7
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0	0	0	0
Zdarzenie losowe	5	9	7	13	20	18
Sytuacja kryzysowa	3	4	0	6	12	0
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy	0	0	0	0	0	0
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	26	5	0	74	8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GOPS w Obrowie

Jak wynika z powyższej tabeli, najważniejsze przyczyny korzystania z pomocy to ubóstwo oraz długotrwała lub ciężka choroba. Również ważnym powodem korzystania ze świadczeń pomocy społecznej była niepełnosprawność oraz bezrobocie.

W roku 2022 pomocą społeczną objętych zostało 391 rodzin w Gminie. Na przestrzeni ostatnich lat ogólnie da się zauważyć, że liczba ta utrzymywała się na podobnym poziomie.

Wykres 4. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2020-2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GOPS w Obrowie

Kwoty udzielonych świadczeń pomocy społecznej przedstawia poniższa tabela. Największa wartość, bo ok. 338 tys. zł przypadła w 2021 roku na usługi opiekuńcze ogółem i tendencja ta utrzymała się również w roku 2022. Z kolei najmniejsze kwoty zostały przydzielone na posiłki (lata 2021-2022).

Tabela 10. Kwoty udzielonych świadczeń pomocy społecznej w Gminie Obrowo w 2021 i 2022 r.

Forma pomocy	Kwota świadczeń (zł) w 2021 r.	Kwota świadczeń (zł) w 2022 r.
Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	1.101,80	1.074,200
Zasiłki stałe ogółem	250.984	274.570
Zasiłki okresowe ogółem	239.439	235.453
Schronienie	53.650	63.535
Posiłek	43.497	0
Usługi opiekuńcze ogółem	338.758,45	352.480,27
Inne zasiłki celowe i w naturze ogółem	295.513	296.455

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GOPS w Obrowie

Warto również wspomnieć, że na terenie Gminy działa także Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Obrowo, który jest odpowiedzialny m.in. za:

- 1) Poszanowanie podmiotowości ofiar przemocy domowej ze szczególnym uwzględnieniem wysłuchania ich zdania oraz wniosków we wszelkich dotyczących ich sprawach,
- 2) Informowania ofiar przemocy domowej o podejmowanych wobec nich oraz sprawców działaniach,
- 3) Zapewnienia poczucia bezpieczeństwa ofiarom przemocy domowej,
- 4) Uzgadniania istotnych decyzji, dotyczących dziecka krzywdzonego, z jego rodzicami lub opiekunami prawnymi,
- 5) Informowania ofiar przemocy domowej o ich prawach i obowiązkach, wynikających z przepisów prawnych oraz przyjętych wzorców zachowań.

Żłobki

Na terenie Gminy Obrowo nie funkcjonują żadne żłobki publiczne.

W 2022 r. dzieci w wieku do 3 lat ogółem było 668, z czego dzieci objęte opieką w żłobkach to 0. Wobec tego odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach to 0%.

1.2.4. Ochrona zdrowia

Na terenie gminy Obrowo funkcjonują:

- 1) Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Dobrzejewicach z filią z Zębowie.
- 2) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Obrowie.
- 3) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Przychodnia Rodzinna" w Osieku nad Wisłą.

Zdjęcie 15. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Dobrzejewicach

Źródło: *opracowanie własne.*

Każdego roku Rada Gminy Obrowo uchwała Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii. Realizowany jest on przez Urząd Gminy w Obrowie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, świetlice profilaktyczne, Policję, punkt informacyjno-konsultacyjny, pedagogów ze szkół.

Nauczyciele prowadzący zajęcia i pedagodzy szkolni starają się systematycznie zapoznawać dzieci i młodzież ze środkami uzależniającymi i konsekwencjami ich zażywania oraz sposobami walki z nimi poprzez dyskusje, pogadanki, spotkania m.in. z terapeutą czy trzeźwiejącymi alkoholikami ze wspólnoty Anonimowych Alkoholików „Wola”, która funkcjonuje na terenie gminy.

Działalność profilaktyczna prowadzona jest także we współpracy z Wojewódzkim Ośrodkiem Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Toruniu, Całodobowym Oddziałem Odwykowym w Czerniewicach, Całodobowym Oddziałem Młodzieżowym w Czerniewicach, Całodobowym Oddziałem Terapii Krótkoterminowej w Toruniu, Całodobowym Oddziałem Odwykowym Leczenia Narkomanów w Toruniu.

Mieszkańcy gminy skorzystali również z bezpłatnych badań wzroku.

W trosce o zdrowie mieszkanek Gminy Obrowo organizowane były bezpłatne badania mammograficzne w ramach Programu Profilaktyki Raka Piersi.

Liczba porad udzielonych w 2022 roku w ramach podstawowej opieki zdrowotnej (porady lekarskie) wynosiła 53 646 i była mniejsza niż w roku 2021.

Tabela 11. Liczba porad zdrowotnych udzielonych na terenie Gminy Obrowo (2020-2022)

	2020 rok	2021 rok	2022 rok
Ambulatoryjna opieka zdrowotna - porady lekarskie	53 072	58 116	53 646

Źródło: *Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL*

W Gminie Obrowo funkcjonuje jedna apteka i trzy punkty apteczne.

1.2.5. Działalność organizacji pozarządowych

Gmina Obrowo posiada Program współpracy gminy Obrowo z organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2024.

Głównym zadaniem władz samorządowych gminy Obrowo jest, niezmiennie, rozwój Gminy oraz poprawa jakości życia jej mieszkańców. Jednym z narzędzi do osiągnięcia tego celu jest niniejszy program. Program współpracy gminy Obrowo z organizacjami pozarządowymi w roku 2024 został utworzony na podstawie art. 5 a, ust 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2023.571).

Działania organizacji pozarządowych są jedną z najistotniejszych cech społeczeństwa demokratycznego, działania te sprzyjają integracji i aktywizacji społeczności lokalnej oraz wpływają na poczucie jedności, solidarności i odpowiedzialności. Na terenie gminy Obrowo działa wiele różnego typu organizacji pozarządowych, również w dalszym ciągu powstają nowe. Celem władz gminy Obrowo jest prowadzenie takich działań w tym obszarze, by nie utrudniać, a wspierać ich działania w ramach posiadanych zasobów i kompetencji. Takie podejście sprawia, że organizacje działające w oparciu o tradycyjny model organizacyjny oraz organizacje o profilu działania bardziej nowoczesnym, znajdują w gminie Obrowo szerokie pole do prowadzenia swoich działań statutowych. Funkcjonujące na terenie naszej Gminy organizacje pozarządowe prowadzą zróżnicowaną działalność, zogniskowaną wokół kilku obszarów. Dominujące są obszary związane z rodziną, macierzyństwem, rodzicielstwem, ochroną praw dziecka, a także ratownictwem i ochroną ludności, ochroną zdrowia, pomocą społeczną oraz przeciwdziałaniem uzależnieniom i patologiom społecznym. Niniejszy program nakreśla obszar zadań publicznych, które mogą być realizowane w porozumieniu z ww. organizacjami lub powierzone im do realizacji, ma ułatwić osiągnięcie oczekiwanego rezultatu tej współpracy, którym winno być dobro wspólne, a nadrzędnym celem zwiększenie skuteczności i efektywności działań związanych z realizacją zadań publicznych, a także wzrost partycypacji społecznej w rozwiązywaniu lokalnych problemów.

Celem głównym programu jest tworzenie i wzmacnianie partnerstwa pomiędzy organizacjami pozarządowymi a samorządem lokalnym.

Celami współpracy jest:

- 1) Wzmocnienie potencjału organizacji w zakresie działań społecznych.
- 2) Rozwijanie partnerstwa publiczno-społecznego.
- 3) Wspieranie inicjatyw, nowatorskich pomysłów i rozwiązań zwiększających świadomość społeczeństwa obywatelskiego.

Zadania publiczne przewidziane do realizacji w 2024 roku obejmują następujące obszary działań:

- 1) Działalność na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka.
- 2) Kulturę, sztukę, ochronę dóbr kultury i dziedzictwa narodowego.
- 3) Turystykę i krajoznawstwo.
- 4) Ochronę i promocję zdrowia.
- 5) Ratownictwo i ochrona ludności.
- 6) Naukę, edukację, oświatę i wychowanie.
- 7) Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych.
- 8) Pomoc społeczną, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób.
- 9) Wsparcie dla osób w wieku emerytalnym.
- 10) Przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym.

11) Wypoczynek dzieci i młodzieży.

Na terenie gminy Obrowo prowadzą aktywną działalność:

- kluby sportowe (w tym uczniowskie kluby sportowe),
- jednostki ochotniczych straży pożarnych,
- kluby seniora,
- stowarzyszenia,
- koła,
- fundacje.

Listę organizacji pozarządowych na terenie Gminy Obrowo przedstawia poniższa tabela.

Tabela 12. Organizacje pozarządowe Gminy Obrowo

Organizacje pozarządowe Gminy Obrowo	<ul style="list-style-type: none">✓ Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Gminy w Obrowie✓ Obywatelski Komitet Pomocy Dzieciom✓ Stowarzyszenie "Towarzystwo Rozwoju Gmin"✓ Stowarzyszenie "Podaj rękę" Pomoc Osobom Niepełnosprawnym✓ Wiejskie Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowe "Edukacja dla Demokracji"✓ Stowarzyszenie Bractwo Rycerskie Ziemi Toruńskich w Brzozówce✓ Obrowskie Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Edukacji, Kultury i Sportu "Nasza Szkoła"✓ Stowarzyszenie Wędkarskie Osiek✓ Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci "Kraina Uśmiechu"✓ Stowarzyszenie "Nasze Silno"✓ Stowarzyszenie Inna Wieś Stajenczynki✓ Stowarzyszenie CESTEKA Dzikowo✓ Stowarzyszenie Przyjaciół Brzozówki✓ Stowarzyszenie Kurs na Obrowo✓ Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Wsi Osiek nad Wisłą✓ Stowarzyszenie Przyjaciół Rodzin i Dzieci ze Spektrum Autyzmu i Niepełnosprawnych „Miś Uszatek”✓ Stowarzyszenie Vis Vitalis w Osieku nad Wisłą✓ Kujawsko-Pomorskie Stowarzyszenie Strzeleckie BAZA IV w Brzozówce✓ Stowarzyszenie „Historia Naszej Ziemi” w Dzikowie✓ Stowarzyszenie o charakterze strzeleckim i kolekcjonerskim „SNAJPER” w Głogowie
---	---

Źródło: Raport o stanie gminy za 2022 rok

Ponadto Gmina Obrowo jest członkiem następujących Stowarzyszeń:

- 1) Stowarzyszenie Gmin Ziemi Dobrzyńskiej,
- 2) Kujawsko-Pomorskie Stowarzyszenie "Europa Kujaw i Pomorza",
- 3) Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej,
- 4) Kujawsko-Pomorskie Samorządowe Stowarzyszenie "Salutaris",

- 5) Stowarzyszenie LGD "Podgrodzie Toruńskie",
- 6) Stowarzyszenie „Droga Ekspresowa S 10”,
- 7) Spółdzielnia Socjalna "Lubiczanka".

Dodatkowo Gmina Obrowo wraz z 4 powiatami i tworzącymi je gminami przystąpiła do stowarzyszenia Miejski Obszar Funkcjonalny Torunia, którego celem jest współpraca na rzecz integracji społeczno-gospodarczej i dążenie do zrównoważonego i równomiernego rozwoju gmin i powiatów w ramach MOF Torunia, w tym poprzez realizację ZIT. Zrzeszone 36 jednostek samorządowych to wszystkie gminy powiatów: aleksandrowskiego, chełmińskiego, golubsko-dobrzyńskiego, toruńskiego oraz miasta Toruń. Wójt gminy Obrowo jest członkiem zarządu stowarzyszenia.

1.2.6. Bezpieczeństwo

Policja:

Jednostką właściwą w sprawach ochrony bezpieczeństwa ludzi oraz utrzymania bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie gminy Obrowo jest Komenda Miejska Policji w Toruniu.

W poniższej tabeli zebrano najważniejsze informacje z Policji dotyczące bezpieczeństwa na terenie Gminy Obrowo.

Tabela 13. Interwencje i zdarzenia na terenie Gminy Obrowo w latach 2020-2022

Interwencje i zdarzenia	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022
Interwencje publiczne	95	103	164
Interwencje domowe	65	88	35
Niebieskie karty	27	35	35
Wypadki	3	1	3
Kolizje	135	147	115
Zabici	1	1	0
Ranni	3	0	4

Źródło: Komenda Miejska Policji w Toruniu

Jak wynika z powyższej tabeli w ostatnich latach zwiększyła się łączna liczba podjętych interwencji publicznych, za to zmniejszyła się liczba interwencji domowych. Zwiększała się też liczba wydanych niebieskich kart.

W obszarze wypadków, to tych było niewiele i utrzymywały się one na podobnym poziomie, za to liczba kolizji w ostatnich latach spadała.

Liczba zabitych i rannych utrzymuje się w ostatnich latach na zbliżonym poziomie.

Ochotnicze Straże Pożarne:

Na terenie gminy Obrowo funkcjonuje 6 jednostek OSP w tym 4 w Krajowym Systemie Ratowniczo- Gaśniczym tj. Dobrzejewice, Kawęczyn, Osiek nad Wisłą i Szembekowo. W 2023 roku swoją działalność zakończyła jednostka OSP przy Nadleśnictwie Dobrzejewice.

Pozostałe jednostki (Zawały, OSP Przy Nadleśnictwie Dobrzejewice oraz Łążynek) są obecnie poza systemem. Każda jednostka ma swój udział w bezpieczeństwie gminy Obrowo.

Jednostki OSP wyposażone są w następujące pojazdy:

- 3 samochody ciężkie z napędami na wszystkie koła (1 OSP Dobrzejewice i 2 Osiek nad Wisłą)
- 4 samochody średnie (w tym z napędem 4x4- OSP Kawęczyn, OSP Szembekowo)
- 3 samochody lekkie (OSP Szembekowo i OSP Kawęczyn).

Tabela 14. Zestawienie ilości zdarzeń, zastępów oraz ratowników na terenie Gminy Obrowo w latach 2020 - 2022

	Rok 2020			Rok 2021			Rok 2022		
	Zdarzenia	Załogi	Strażacy	Zdarzenia	Załogi	Strażacy	Zdarzenia	Załogi	Strażacy
Pożary	73	88	334	97	155	558	121	172	688
Miejscowe zagrożenia	152	221	631	230	301	1143	477	501	2004
Alarmy fałszywe	10	10	46	14	15	49	24	27	108

Źródło: Dane Urzędu Gminy w Obrowie

Zgodnie z powyższą tabelą w roku 2022 odnotowano 121 pożarów, co było najwyższą liczbą w badanym okresie. Z kolei jeżeli chodzi o miejscowe zagrożenia to w roku 2022 było ich 477 i wynik ten był najwyższym spośród wszystkich badanych lat. Jeżeli chodzi o alarmy fałszywe to w 2022 roku odnotowano ich 24, to także było wynikiem najwyższym w całym badanym okresie.

Potrzebę utrzymania jednostek OSP można szczególnie zauważyć podczas dużych akcji ratowniczo-gaśniczych takich jak pożary, usuwanie skutków nawałnic czy wiatrołomów, pompowanie wody z zalanych posesji czy dróg dojazdowych. Do tego potrzebny jest specjalistyczny, nowoczesny sprzęt, którego u nas w gminie nie brakuje. Utrzymanie gotowości bojowej tj. zakup sprzętu, umundurowania, ubezpieczenia i przeszkolenie strażaków itp. to zadanie własne gminy zapisane w ustawie o ochronie przeciwpożarowej i ustawie o ochotniczych strażach pożarnych. Jest to realizowane w miarę posiadanych środków finansowych.

Straż Gminna:

Straż Gminna w Obrowie ściśle współpracuje z Komisariatem Policji w Dobrzejewicach przeprowadzając wspólne patrole.

Straż Gminna w Obrowie nie zapomina również o edukacji najmłodszych mieszkańców Gminy. Prowadzono profilaktykę szkolną i wczesnoszkolną z dziećmi ze wszystkich 6 szkół podstawowych oraz przedszkoli znajdujących się na terenie Gminy Obrowo. W 2022 roku głównymi tematami tych spotkań była: „profilaktyka uzależnień”, „cyberprzemoc wśród najmłodszych” oraz „przemoc w szkole”. Ponadto na spotkaniach z dziećmi nie zabrakło tematów takich jak: „Bezpieczna droga do domu”, „Spotkanie z nieznajomym”, „Bezpański pies na mojej drodze”, jak również „ znaki drogowe dla osób zdających na kartę rowerową”.

2. Sfera przestrzenna

2.1. Środowisko przyrodnicze i dziedzictwo kulturowe

2.1.1. Rzeźba terenu

Gmina Obrowo położona jest w obrębie Pojezierza Dobrzyńskiego (północno – wschodnia część gminy), Kotliny Toruńskiej (południowa i zachodnia część gminy) oraz Doliny Drwęcy (północno – zachodnia część gminy).

Przeważają tu dwa podstawowe typy rzeźby terenu: morenowa wysoczyzna polodowcowa oraz dolina Wisły i Drwęcy. Wysoczyznę urozmaicają niewielkie rynny polodowcowe (np. w rejonie Łążynka, Zębowa i Skrzypkowa) o niewielkiej szerokości i głębokości rzędu 5-10 m oraz zagłębienia wytopiskowe. Rynny są wykorzystywane przez niewielkie ciek, ich dna są podmokłe, natomiast w dnach zagłębień wytopiskowych występują niewielkich rozmiarów „oczka” wodne lub mokradła. Ponad wysoczyznę morenową wznoszą się pagórki kemowe (w Zębowie i Skrzypkowie), tworzone w szczelinach i rozpadlinach lodowych. Zbudowane z piasków i żwirów wznoszą się 5-10 m ponad wysoczyznę morenową. Wysoczyzna morenowa oddzielona jest od doliny Wisły niewyraźnym załomem, a dno doliny obniża się stopniowo w kierunku rzeki. Terasy rzeczne zbudowane są z osadów piaszczystych, z których w okresie polodowcowym zostały utworzone formy wydymowe w kształcie parabol, wałów i nieregularnych pagórków. Obniżenia terasowe często są wypełnione wodą np. jeziora: Osieckie i Dzikowskie bądź zabagnione (Dzikowo, Obory, Sąsieczo). Dolinę Drwęcy natomiast oddziela od obszaru wysoczyzny wyraźny załom o wysokości średnio 15-20 m, lecz o łagodnym nachyleniu. Dno doliny Drwęcy stanowią stopnie terasowe zróżnicowanej genezy, zbudowane z piasków i żwirów. Na obszarze gminy występują rzadkie formy rzeźby terenu w postaci wydym śródlądowych w dolinie Wisły (paraboliczne, wałowe) oraz pagórków kemowych w Zębowie i Skrzypkowie. Ze względu na znaczenie naukowe i dydaktyczne tych form, podlegają ochronie przed degradacją oraz ogranicza się w ich sąsiedztwie lokalizację inwestycji.

Teren Gminy Obrowo znajduje się na wysokości od 36,8 m n.p.m. w południowo-wschodniej części, do 123,9 m n.p.m. kierując się na północny-wschód. Gminę można podzielić na dwie części pod względem wysokości terenu. Południowa część znajduje się niżej, a jej maksymalne wysokości sięgają 80 m n.p.m.

2.1.2. Gleby

Na wysoczyźnie morenowej przeważają gleby pseudobielicowe, brunatne właściwe i wylugowane. W części dolinnej dominują gleby piaszkowe różnych typów genetycznych, a lokalnie występują również czarnoziemy i mady. Pod względem rolniczej przydatności gleb, w Gminie Obrowo przeważają gleby należące do kompleksu żytniego bardzo dobrego oraz żytniego bardzo słabego. Ponadto wysoki odsetek stanowią gleby kompleksu żytniego dobrego.

Pod względem struktury gruntów ornych dominują grunty średnich klas bonitacyjnych, tj. IV klasy oraz III klasy. Rolnicza przydatność gleb na obszarze gminy jest przestrzennie zróżnicowana. Kompleksy o wysokiej przydatności rolniczej przeważają na wysoczyźnie morenowej, natomiast te o niskiej przydatności rolniczej w części dolinnej gminy. W części dolinnej występuje ponadto zdecydowana większość użytków zielonych. Południowa część Gminy Obrowo według klas bonitacyjnych w przeważającym stopniu pokryta jest glebami klasy V oraz VI, zachodnie obrzeże Gminy to z reguły gleby klasy V, natomiast na północy i północnym-wschodzie gminy występują gleby klasy IIIa, IIIb oraz IVa i IVb. Podobny podział gminy jest uwidoczony w regionach glebowo-rolniczych: północna część gminy to region gdzie przeważają gleby kompleksu żytniego bardzo dobrego, z kolei południowa to rejon gdzie dominuje kompleks żytni bardzo słaby.

2.1.3. Szata leśna

W Gminie Obrowo przeważają lasy charakteryzujące się ubogimi i suchymi siedliskami. Znaczny udział boru suchego występuje w rejonie Stajenczynek i Sącieczna, a w części zachodniej gminy także boru mieszanego świeżego. Na południowym zachodzie gminy rosną łągi olszowo-jesionowe. Dominują drzewostany sosnowe z niewielką domieszką gatunków liściastych, młodszych i średnich klas wiekowych. Większość użytków zielonych występuje w części dolinnej. Największe kompleksy leśne znajdują się w południowej i zachodniej części gminy w rejonie wsi: Osiek n/Wisłą, Dzikowo, Silno, Smogorzewiec, Stajenczynki i Obory. Teren wysoczyzny morenowej jest praktycznie bezleśny. Rosnące tu przed wiekami zasobne lasy na siedliskach gradowych zostały dawno wykarczowane, a grunty przeznaczone pod użytkowanie rolnicze.

Większość lasów to lasy państwowe będące w zarządzie Nadleśnictwa Dobrzejewice. Głównym gatunkiem lasotwórczym jest sosna pospolita zajmująca ponad 95% powierzchni leśnej Nadleśnictwa. Spośród innych gatunków jedynie brzoza i olsza czarna występują stosunkowo licznie. Dąb, świerk, modrzew, grab, buk oraz inne gatunki drzew stanowią jedynie ułamek procenta. Poszycie leśne zaś stanowią przede wszystkim jałowiec, czeremcha, leszczyna, kruszyna, trzmielina, bez, różnego rodzaju mchy, paprocie, maliny i jagody.

Teren Gminy Obrowo charakteryzuje się wysokim poziomem lesistości. Pod względem wskaźnika lesistości Gmina zajmuje 3 miejsce spośród wszystkich gmin powiatu toruńskiego. Powierzchnia lasów na terenie Gminy Obrowo wynosi 6 033,78 ha, co stanowi 37,2% ogólnej powierzchni gminy. Jest to wartość wyższa niż średnia dla powiatu toruńskiego (33,8%) i zdecydowanie wyższa niż dla województwa kujawsko-pomorskiego (23,5%).

Tabela 15. Lasy na terenie Gminy Obrowo

	2012	2017	2022
Grunty leśne ogółem (ha)	6 318,70	6 216,47	6 157,52
Lasy ogółem (ha)	6 202,30	6 092,53	6 033,78
Lesistość w %	38,2	37,6	37,2
Grunty leśne publiczne ogółem (ha)	5 127,60	5 142,47	5 153,52
Grunty leśne prywatne ogółem (ha)	1 191,10	1 074,00	1 004,00
Lasy publiczne ogółem (ha)	5 011,20	5 018,53	5 029,78
Lasy prywatne ogółem (ha)	1 191,10	1 074,00	1 004,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS BDL

2.1.4. Wody powierzchniowe i podziemne

Wody powierzchniowe

Gmina Obrowo w przeważającej części (północna i środkowa) znajduje się w zlewni Drwęcy, natomiast mniejsze powierzchnie zajmuje zlewnia Strugi Młyńskiej i Przyrzecze Wisły. Rzeka Wisła stanowi naturalną granicę pomiędzy jednostkami administracyjnymi.

Teren Gminy Obrowo jest stosunkowo ubogi w wody powierzchniowe. Rzeka Wisła jest tylko na krótkim odcinku rzeką graniczną (południowo-zachodnia granica gminy). Obszar gminy jest odwadniany przez cieki uchodzące do Drwęcy (m.in. Strugę Jordan), Strugę Młyńską oraz cieki stanowiące przyrzecze Wisły.

Na terenie gminy brak jest również większych jezior. Na uwagę zasługują jeziora: Jezioro Osieckie o powierzchni około 10,0 ha oraz Jezioro Dzikowskie o powierzchni 5,5 ha. Jeziora te są intensywnie zagospodarowane turystycznie (ośrodki wypoczynkowe, budownictwo jednorodzinne, plaże i kąpieliska).

Ponadto na obszarze gminy występują stawy rybne oraz niewielkie, nieregularnie rozmieszczone, śródpolne i śródleśne oczka wodne.

Obszar gminy położony jest w zasięgu ośmiu jednolitych części wód powierzchniowych. Stan ogólny większości JCWP na obszarze gminy jest zły, oprócz JCWP Dopływ ze Stajenczynek oraz JCWP Lubianka z jeziorami Steklin, Sumin, Kikolskie.

Wody podziemne

Południowa część Gminy Obrowo, w rejonie miejscowości Osiek nad Wisłą położona jest na obszarze Głównego Zbiornika Wód Podziemnych 141 „Zbiornik rzeki dolna Wisła” o powierzchni ok. 724 km², w utworach czwartorzędowych.

Zagrożenie powodziowe

Na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego przebiega dział wodny I-go rzędu, który rozdziela dorzecze Wisły i Odry. Połączeniem tych rzek jest Kanał Bydgoski. Na terenie województwa jest wiele miejsc zagrożonych zalaniem, należy do nich również Gmina Obrowo.

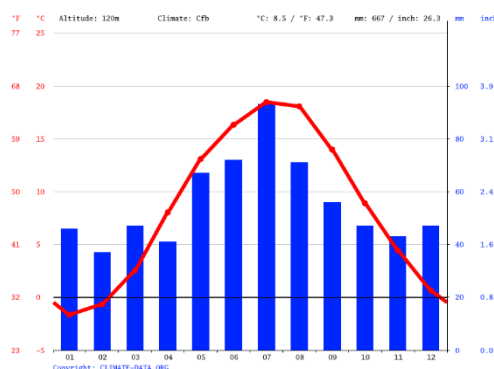
Na obszarze Gminy Obrowo (przy południowej granicy gminy, przy rzece Wiśle) wyznaczono obszary szczególnego zagrożenia powodzią od rzek (czyli obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q 1%).

2.1.5. Klimat

Wg <https://pl.climate-data.org> na terenie Gminy Obrowo klimat wg klasyfikacji Köppena-Geigera Cfb. jest umiarkowanie ciepły. Obrowo jest gminą ze znaczącymi opadami deszczu. Nawet podczas najsuchszych miesięcy występuje tu sporo opadów. Średnia roczna temperatura w Gminie Obrowo wynosi 8,5 °C. W ciągu roku, średnie opady wynoszą 667 mm.

Na kolejnym wykresie przedstawiono klimatogram Gminy Obrowo.

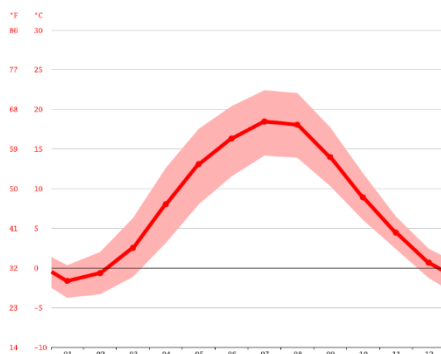
Wykres 5. Klimatogram Gminy Obrowo

Źródło: <https://pl.climate-data.org>

Najsuchszym miesiącem jest Luty. Występują w tym czasie opady na poziomie 37 mm. Większość opadów przypada na Lipiec, średnio 93 mm.

Wykres 6. Wykres temperaturowy Gminy Obrowo

Źródło: <https://pl.climate-data.org>

Ze średnią 18,5 °C., Lipiec jest najcieplejszym miesiącem. Styczeń jest najzimniejszym miesiącem, z temperaturami w okolicach -1,6 °C.

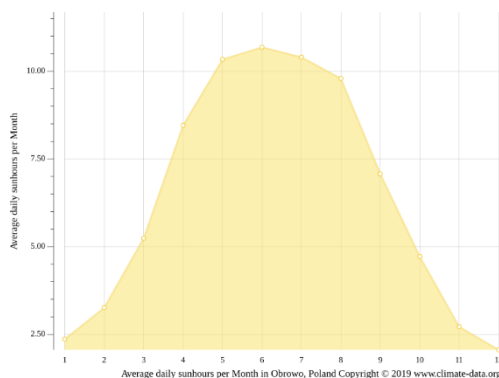
Wykres 7. Tabela klimatu Gminy Obrowo

	styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień
Śr. Temperatura (° C)	-1.6	-0.6	2.5	8	13.1	16.3	18.5	18.1	14	8.9	4.5	0.7
Min. Temperatura (° C)	-3.8	-3.3	-1.1	3.2	8	11.6	14.2	13.9	10.3	6.1	2.4	-1.3
Max. Temperatura (° C)	0.3	2	6.3	12.6	17.5	20.4	22.4	22.1	17.8	11.9	6.5	2.4
Opady / Opady deszczu (mm)	46	37	47	41	67	72	93	71	56	47	43	47
Wilgotność(%)	86%	84%	78%	70%	68%	69%	72%	72%	76%	82%	88%	87%
Deszczowe dni (d)	8	7	8	8	9	9	10	9	8	7	7	8
Godziny słoneczne (g)	2.4	3.3	5.2	8.5	10.3	10.7	10.4	9.8	7.1	4.7	2.7	2.1

Źródło: <https://pl.climate-data.org>

Opady wahają się na poziomie 56 mm pomiędzy najsuchszym a najmokrzejszym miesiącem. Przez rok, temperatura waha się w o 20,1 °C. Miesiąc o największej wilgotności względnej to Listopad (88,05 %). Miesiąc o najniższej wilgotności względnej to Maj (68.42 %). Miesiąc z największą liczbą dni deszczowych to Lipiec (13,23 dni). Miesiąc o najniższej liczbie to Luty (9,30 dni).

Wykres 8. Godziny słoneczne Gminy Obrowo

Źródło: <https://pl.climate-data.org>

W Gminie Obrowo miesiącem z największą ilością słonecznych godzin dziennie jest Czerwiec, w którym jest średnio 10,4 godzin słonecznych. Miesiąc z najmniejszą ilością słonecznych godzin dziennie to Styczeń ze średnio 2,06 godzinami słonecznymi dziennie. W sumie w Styczniu jest 63,9 godzin słonecznych. W Gminie Obrowo przez cały rok liczy się około 2351,57 słonecznych godzin. Średnio w miesiącu jest 77,11 godzin słonecznych.

2.1.6. Ochrona przyrody

Zgodnie z Centralnym Rejestrem Form Ochrony Przyrody prowadzonym przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska na terenie Gminy Obrowo znajdują się następujące formy ochrony przyrody:

Obszary chronionego krajobrazu:

Doliny Drwęcy:

Ustawiony dla ochrony naturalnych walorów krajobrazu pradoliny Drwęcy. Obejmuje północny fragment Gminy o pow. 93 ha, co stanowi 0,6% ogólnej powierzchni.

Obszary Natura 2000:

Nieszawska Dolina Wisły:

Obejmuje odcinek Wisły wraz z terenami zalewowymi między Nieszawą a ujściem Drwęcy. Obszar ma znaczenie przede wszystkim dla ochrony mozaiki siedlisk nadrzecznych, charakterystycznych dla doliny dużej rzeki nizinnej oraz fauny związanej z rzeką i środowiskami dna jej doliny.

Dolina Dolnej Wisły:

Obszar obejmuje prawie naturalną dolinę Wisły i jest ostoją ptaków o randze europejskiej. Gniazduje tu około 180 gatunków ptaków.

Pomniki przyrody:

Na terenie Gminy Obrowo znajduje się 11 pomników przyrody, głównie w formie drzew/grupy drzew.

Użytki ekologiczne:

Bagno Opólnica:

To wyeksploatowane torfowisko o powierzchni 27,61 ha porośnięte wierzba, olchami i brzożami. Obszar cenny dla zachowania śródleśnych bagien, torfowisk, zadrzewień, zbiorników wodnych, które mają znaczenie dla bytowania zwierzyny, przede wszystkim ptactwa wodno-błotnego.

Bagno Obrowo:

Obszar cenny dla zachowania śródleśnych bagien, torfowisk, zadrzewień, zbiorników wodnych, które mają znaczenie dla bytowania zwierzyny, przede wszystkim ptactwa wodno-błotnego. Zajmuje powierzchnię 20,78 ha.

2.1.7. Turystyka i rekreacja

O walorach turystycznych Gminy Obrowo decydują przede wszystkim omówione w innych podrozdziałach walory przyrodnicze (rozdziały: 2.1.3. Szata leśna; 2.1.5. Klimat; 2.1.6. Ochrona przyrody) oraz zasoby kulturowe (rozdział 2.1.8. Dziedzictwo kulturowe).

Atrakcje turystyczne:

Walory przyrodnicze:

O potencjale turystycznym Gminy Obrowo świadczą malownicze doliny Wisły i Drwęcy, rozległe kompleksy leśne w południowej i wschodniej części Gminy oraz zagospodarowane pod względem turystycznym jeziora. Gmina Obrowo pełni funkcje rekreacyjne dla mieszkańców Torunia. Dzięki dużym połaciom lasów, zlokalizowanym wśród nich niewielkim jeziorom, obecności ośrodków wypoczynkowych, wytyczonym trasom rowerowym, obszar ten jest atrakcyjnym miejscem letniego wypoczynku sobotnio-niedzielnego, miejscem jesiennego wypadu na grzyby, celem wycieczek rowerowych, atrakcją dla amatorów wędkarstwa (np. jezioro Dzikowskie).

Popularnym miejscem wypoczynku są zwłaszcza 2 jeziora: Dzikowskie i Osieckie posiadające plaże, kąpieliska i zaplecze noclegowe w postaci znajdujących się w pobliżu ośrodków wypoczynkowych. Wysokimi walorami turystyczno-rekreacyjnymi odznacza się zwłaszcza jezioro w pobliżu Osieka nad Wisłą. Niewielkie jezioro otoczone lasami należy do najatrakcyjniejszych tego typu miejsc w regionie. Nad jeziorem znajduje się bezpłatna plaża i miejsca wyznaczone do kąpeli.

Zdjęcie 16. Jezioro Osieckie

Źródło: www.bip.obrowo.pl

Obiekty turystyczne:

Na turystów odwiedzających Gminę czeka gospodarstwo agroturystyczne „Agrokotlina Toruńska” w Brzozówce i drobne punkty gastronomiczne, a także inne obiekty takie, jak zajazdy, pensjonaty i motele w Obrowie, Brzozówce, Głogowie oraz Sączie. Poniższa tabela przedstawia działające w Gminie obiekty noclegowe i gastronomiczne.

Tabela 16. Obiekty noclegowe i gastronomiczne w Gminie Obrowo

Nazwa	Miejscowość	Rodzaj
Zajazd „Rytkówka” Katarzyna Rytko	Obrowo	obiekt gastronomiczno-noclegowy
Daglezjowy Dwór Dorota Świsłowska	Sączie	obiekt gastronomiczno-noclegowy
PADO Patrycja Gimel	Silno	obiekt gastronomiczny
Restauracja MICHALINA Krzysztof Molenda	Osiek nad Wisłą	obiekt gastronomiczny

Agnieszka Tymińska Kluska Śląska	Stajenczynki	obiekt gastronomiczny (katering)
Firma Usługowo-Handlowa AGROKOTLINA TORUŃSKA Katarzyna Konczewska	Brzozówka	obiekt gastronomiczno-noclegowy (agroturystyka)
Bistro Brzozova Dariusz Krzemiński	Brzozówka	obiekt gastronomiczny
R&J SYLWIA PAWŁOWSKA	Głogowo	obiekt gastronomiczno-noclegowy

Źródło: www.obrowo.pl

Szlaki turystyczne:

Na terenie Gminy znajdują się również szlaki turystyczne, przedstawione w poniższej tabeli:

Tabela 17. Zestawienie szlaków turystycznych występujących na terenie Gminy Obrowo

Rodzaj szlaku	Opis
Pieszy	<ul style="list-style-type: none"> • Szlak żółty – szlak im. F. Łęgowskiego relacji Toruń- Radomno. Jest częścią międzynarodowego szlaku turystycznego E-11 z Holandii na Łotwę. Na terenie Gminy Obrowo przebiega przez 2 miejscowości tj. Brzozówkę (gdzie warto zobaczyć żelbetonowe schrony z okresu II wojny światowej, które stanowiły zewnętrzny najbardziej wysunięty pierścień obronny twierdzy Toruń) i Szembekowo.
Rowerowy	<ul style="list-style-type: none"> • Droga rowerowa Złotoria – Grabowiec – Silno - Osiek nad Wisłą – biegnie wśród lasów, wzdłuż drogi wojewódzkiej przez atrakcyjne turystycznie miejscowości, np. Złotorię, Grabowiec, Silno do jeziora Osieckiego. • Wiślana trasa rowerowa – to ogólnopolski projekt, w którym udział bierze 8 województw. Trasa biegnie wzdłuż Wisły od miejscowości Łęg-Osiek przez Osiek nad Wisłą do Złotorii.
Wodny	<ul style="list-style-type: none"> • Szlak na rzece Wiśle – szlak żeglowny, prowadzi od miejscowości Łęg-Osiek przez Złotorię, gdzie na prawym brzegu Wisły u ujścia Drwęcy zachowały się ruiny zamku, Toruń i Małą Nieszawkę.
Pieszy	<ul style="list-style-type: none"> • Wiślana ścieżka historyczno-przyrodnicza – nowa atrakcja turystyczna w Silnie umożliwiająca mieszkańcom odnalezienie lokalnej tożsamości a turystom poznanie tajemnic Silna. Na ścieżce znajdują się punkty tj. Komora celna na Wiśle w Silnie, Dom kępowego, Maszt sygnalizacyjny (krzyżulec), Miejsce pamięci ofiar terroru hitlerowskiego, Szkutnia Ernesta Stoyke, Sileńska krypa. Spacerując na terenie obszaru Natura 2000 „Nieszawska Dolina Wisły” warto wczytać kody QR, aby dowiedzieć się jakie ptaki można spotkać w dolinie Wisły <p>Projekt jest realizowany dzięki Fundacji Wolna Wisła, w ramach realizacji Wiślanej Inicjatywy Społecznej z dotacji programu Aktywni Obywatele – Fundusz Krajowy, finansowanego przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię w ramach Funduszy EOG</p>
Pieszy/ Rowerowy	<ul style="list-style-type: none"> • Odnaleźć Wisłę w gminie Obrowo – GEOCACHING - to gra terenowa polegająca na poszukiwaniu ukrytych punktów przy pomocy odbiornika GPS. Punkty do odnalezienia to tabliczki zawierające kody QR, które prowadzą do aplikacji internetowej. Po odnalezieniu punktu, poszukiwacz pozostawia swój adres e-mail w bazie danych. Poszukiwacze, którzy odnajdą wszystkie punkty trasy mogą odebrać upominki przygotowane przez organizatora - gminę Obrowo. <p>Gra powstała jako <i>Wiślana Inicjatywa Lokalna</i> w ramach szerszego projektu Wisła wciąga zainicjowanego i prowadzonego przez Fundację Wolna Wisła. Gmina Obrowo jest jednym z kilku uczestników projektu.</p>

	Projekt Wisła wciąż jest realizowany z dotacji programu Aktywni Obywatele – Fundusz Krajowy finansowanego przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię w ramach Funduszy EOG
Pieszy	<p>Trasa dla osób uprawiających Nordic Walking, trasa do marszu o łącznej długości 60 km, przebiega głównie przez tereny leśne naszego Nadleśnictwa, gdzie przeważają siedliska borowe i króluje sosna pospolita. „Kijkowy” szlak powstał z inicjatywy Lokalnej Grupy Działania Podgrodzie Toruńskie oraz Stowarzyszenia Lokalnej Grupa Działania Gmin Dobrzyńskich Region Południe w ramach projektu „Nordic Walking - Ścieżka po zdrowie” realizowanego w ramach działania 421 „Wdrażanie projektów współpracy” objętego PROW na lata 2007-2013.</p> <p>Trasy: zielona, niebieska, czerwona i czarna (łącznikowa) zostały wyznaczone przez pracowników Polskiego Towarzystwa Turystyczno – Krajoznawczego, Oddziału Miejskiego w Toruniu i uwzględniają różne trudności tj. długości tras. Dla użytkowników leśnych traktów, przewidziano możliwość samodzielnego łączenia tras i przemarszu w postaci pętli. Wszystkie trasy znajdują się na terenie dwóch gmin: Lubicz i Obrowo. W trzech punktach zostały przygotowane tablice informacyjne z przebiegiem szlaków: przy Urzędzie Gminy Obrowo, Urzędzie Gminy Lubicz oraz siedzibie Nadleśnictwa Dobrzejewice. Znajdują się na nich opisy długości tras i instrukcja dotycząca prawidłowego odczytu symboli w terenie. Trasy zostały oznakowane na drzewach farbami przyjaznymi środowisku.</p>

Źródło: *Urząd Gminy Obrowo*

2.1.8. Dziedzictwo kulturowe

W Gminie Obrowo nie brak również obiektów zabytkowych, stanowiących o potencjale turystycznym tego obszaru. Są to przede wszystkim kompleksy parkowo-pałacowe oraz oryginalne chaty chłopskie z XIX w. tzw. „Dobrzyńki”.

Poniżej zostały opisane wszystkie najważniejsze obiekty zabytkowe Gminy Obrowo.

Zespół dworsko-parkowy w Łążynie II:

Dwór w Łążynie został zbudowany na początku XIX wieku. Jest zwrócony frontem ku północnemu zachodowi. Drewniany, konstrukcji zrębowej z piętrowymi facjatami konstrukcji szkieletowej, otynkowany. Układ wnętrza dwutraktowy, częściowo przekształcony po 1945 roku, z sienią na osi, w której znajduje się klatka schodowa. Na zewnątrz elewacja frontowa siedmioosiowa z trójosiową facjatą poprzedzoną portykiem w wielkim porządku, ze smukłymi, drewnianymi kolumnami dźwigającymi trójkątny szczyt. Dach mansardowy z naczółkami kryty eternitem i dachówką, gzyms wydzielaający górną połąć dachu profilowany. Dwór założony na planie prostokąta z ryzalitem w elewacji ogrodowej.

Zdjęcie 17. Zespół dworsko-parkowy w Łążynie II

Źródło: www.obrowo.pl

Zespół dworsko - parkowy w Obrowie:

Dwór w Obrowie zbudowany został w stylu klasycystycznym na przełomie XVIII i XIX wieku. Budynek dworu jest murowany, parterowy. Posiada piętro oraz piętrowy kolumnowy portyk, zwrócony frontem na południe. Dworek otacza park w stylu krajobrazowym pochodzący z tego samego okresu. Ciekawostką jest, że w latach 1824 i 1825 w dworze gościł i koncertował Fryderyk Chopin. Na pamiątkę tego wydarzenia ufundowana została pamiątkowa tablica, którą umieszczono na elewacji frontowej dworu. Obecnie w budynku mieści się siedziba Urzędu Gminy Obrowo.

Zdjęcie 18. Zespół dworsko - parkowy w Obrowie

Źródło: www.obrowo.pl

Zespół dworsko - parkowy w Zębowie:

W Zębowie znajduje się zespół pałacowo-parkowy, zajmujący areał 2.80 ha. Od I poł. XVIII w. do II poł. XIX w. właścicielem majątku była rodzina Nałęczów. W pałacu mieści się obecnie szkoła podstawowa, ośrodek zdrowia oraz mieszkania. Na terenie parku przypałacowego odnotowano 25 gatunków drzew oraz 10 gatunków krzewów. Przed frontem pałacu znajduje się duża polana, na której rosną liczne rodzaje drzew m.in. jarząb pospolity, topola czarna. Wjazd do pałacu wiedzie alejką biegnącą przy zachodniej granicy parku i kończy się przed samym pałacem. W północnej i wschodniej części zabytkowej budowli zauważalne są ślady dwóch po stawów połączonych rowem. Tylko w jednym z nich znajduje się trochę wody, zaś po drugim stawie pozostało zaledwie nieckowate zagłębienie terenu. Wyodrębniają się tutaj 4 wnętrza wyznaczone układem drzewostanu. Północno - wschodnia część parku wyróżnia się dwiema niewielkimi polanami.

Zdjęcie 19. Zespół dworsko - parkowy w Zębowie

Źródło: www.obrowo.pl

Kościół p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Osieku nad Wisłą:

W Osieku znajduje się kościół parafialny p.w. Najświętszego Serca Jezusa zbudowany w latach 1927– 1930, w miejscu poprzedniego wzniesionego z drewna na początku XVIII w., obok

kościół dzwonnica z 1930 r. Na cmentarzu przykościelnym stoi żeliwny krzyż z inskrypcją, poświęcony dobrodziejom kościoła osieckiego – Kowalewskim. W kościele znajduje się barokowa chrzcielnica z XVII w., oraz obraz olejny z XVIII w., „Biczowanie Chrystusa”.

Zdjęcie 20. Kościół p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Osieku nad Wisłą

Źródło: www.obrowo.pl

Osiecka Izba Regionalna:

W średniowieczu Osiek wchodził w skład kasztelani słońskiej. Etnograficznie i kulturowo wg. wybitnych znawców polskiego folkloru i kultury ludowej Kolberga i Szajnochy region osiecki jako północno – zachodnia część Ziemi Dobrzyńskiej zaliczany był do Mazowsza.

Jesienią 1978 roku Michał Kokot - artysta fotografik, poeta, malarz przywozi ze sobą ideę utworzenia w Osieku ośrodka, którego istnienie umożliwiłoby działania na rzecz rozwoju regionalnej sztuki i kultury ludowej. Działania te gwarantowałyby odtwarzanie i kontynuowanie zarazem obyczajów – tradycji naszych ojców i praojców w regionie. Tu spotyka znanego i doświadczonego rzeźbiarza ludowego, malarza, muzyka – organistę Józefa Kamińskiego (1913 – 1999) i poetkę ludową Annę Słupczewską (1932 -2008).

W 1979 roku zorganizowano I wystawę sztuki i kultury ludowej w ramach „Dni Osieka”. Ekspozycje z niej zapoczątkowały Osiecką Izbę Regionalną, która mieściła się w drewnianym „topolowym domu” znanej hafciarki Barbary Marycz. W dawnej sali lekcyjnej i bibliotece, odbywały się kolejne wystawy i imprezy kulturalne oraz spotkania twórców. W kwietniu 1987 roku Izbę Regionalną przeniesiono na dwa lata do pomieszczenia w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej.

Od jesieni 1989 r. do 2015 r. Izba z ekspozycjami znajdowała się w zabytkowej 250- letniej chacie znanych, zasłużonych osieckich kowali Forkiewiczów, Józefa i jego synów Stanisława i Zygmunta. Obecnie Izba Regionalna znajduje się w Osieckim Klubie Kultury w Osieku nad Wisłą. W Izbie znajduje się obecnie ok. 500 eksponatów z różnych dziedzin sztuki ludowej.

Zdjęcie 21. Osiecka Izba Regionalna

Źródło: www.obrowo.pl

Pomnik ku czci ofiar terroru hitlerowskiego:

Pomnik położony jest w lesie, po lewej stronie drogi z Obrowa do Osieka nad Wisłą.

W lesie 1939 roku hitlerowcy rozstrzelali kilkunastu mieszkańców z okolic Obrowa. Na tablicy istnieje napis "Ofiary terroru hitlerowskiego z 1939 roku z terenu gromady Obrowo cześć ich pamięci".

Zdjęcie 22. Pomnik ku czci ofiar terroru hitlerowskiego

Źródło: www.obrowo.pl

Pomnik ku czci zmarłych na cholere:

W Zębowie znajduje się rzymsko-katolicki nieczynny cmentarz choleryczny. Cmentarz zalicza się do relikwów przeszłości dosyć dobrze zachowanych do naszych czasów. Usytuowany jest on poza wsią, po lewej stronie traktu wiodącego z Łążyna do Świętosławia, w miejscu gdzie krzyżuje się z drogami do Kuźnik i Obrowa. Pomnik ku czci zmarłych na cholere został postawiony w 1958 roku. Spoczywają tutaj mieszkańcy wsi, zmarli na tę straszną chorobę w latach 1658 i 1831. Na pomniku widnieją napisy upamiętniające tragiczne wydarzenie.

Zdjęcie 23. Pomnik ku czci zmarłych na cholere

Źródło: www.obrowo.pl

Pomnik przyrody "Zielona góra":

W Zębowie nieopodal zespołu pałacowo-parkowego znajduje się uznany za pomnik przyrody kem nazywany potocznie "Zieloną Górą" wyraźnie zaznaczającego się w miejscowym krajobrazie wzniesienia. Powstał prawdopodobnie w czasie ostatniego zlodowacenia z warstwowych piasków, mułów i żwirów osadzonych w szerokich szczelinach i zagłębieniach martwego lodu przez wody roztopowe. Powierzchnia terenu to 2,79ha.

Zdjęcie 24. Pomnik przyrody "Zielona góra"

Źródło: www.obrowo.pl

Kościół św. apostołów Piotra i Pawła w Łążynie II:

Obecny kościół wzniesiony został w 1848 r. w miejscu wcześniejszego drewnianego z 1710 r., spalonego w 1846 r. Fundatorem budowy był Gustaw Zieliński (1809-1881) – właściciel dóbr Skępe i Łążyn. W 1938 r. rozpoczęto prace przy rozbudowie kościoła o transept i prezbiterium, które zostały przerwane przez drugą wojnę światową. Ostatecznie ukończono je w 1955 r. Konsekracja kościoła dokonana przez ks. bp. Antoniego Pawłowskiego 4IX 1954 r. Budowla nieorientowana na osi wschód-zachód, z wejściem głównym od wschodu i prezbiterium od zachodu. Murowana z cegły, na kamiennym cokole, tynkowana. Założona na planie krzyża łacińskiego. Bryła kościoła zwarta, z wieżą dzwonną nad częścią wschodnią korpusu i wieżyczką na sygnaturkę nad przecięciem ramion transeptu z korpusem. Korpus i prezbiterium nakryte wspólnym dachem dwuspadowym z dodatkową połączyką zachodnią, ramiona transeptu dachami trójspadowymi – pokryte dachówką.

Wnętrze kościoła, salowe, otwarte półkolistymi arkadami na ramiona transeptu. Ściany akcentowane pilastrami, na kolebce grunt wyznaczający pierwotną długość korpusu. Przy ścianie wschodniej chór muzyczny wsparty na czterech filarach, z których dwa środkowe, przedłużone ku górze, stanowią podstawę wieży dzwonnej.

Kapitałny remont kościoła przeprowadzono w latach 2008-2010 staraniem parafian, darczyńców i księdza proboszcza. W 2007 roku kościół został wpisany do rejestru zabytków województwa kujawsko - pomorskiego.

Przy kościele znajduje się również cmentarz, który powstał w 1885 r.

Zdjęcie 25. Kościół św. apostołów Piotra i Pawła w Łążynie II

Źródło: www.obrowo.pl

Kościół św. Wawrzyńca w Dobrzejewicach:

Istniejący do dzisiaj kościół zbudowano w stylu neogotyckim w latach 1892 – 1893 i konserwowano w 1901 roku. Wieża kościoła została zniszczona w okresie I wojny światowej. Zachowało się jednak unikatowe zdjęcie kościoła z wieżą dzwonnniczą.

Jednonawowy kościół pobudowano z cegły, zwieńczono dachem o drewnianej konstrukcji pokrytej blachą. Świątynia przechodziła remonty w latach 1965 – 1966 oraz 1988 – 1989. We wnętrzu znajduje się strop drewniany gładki w kształcie eliptycznym. Główny ołtarz pochodzi z katedry wrocławskiej w stylu rokowym z drugiej połowy XVIII wieku. W górnej części ołtarza znajduje się obraz z końca XVIII wieku przedstawiający patrona parafii Św. Wawrzyńca w trybowanej srebrnej sukience. Boczne dwa ołtarze oraz ambona i chrzcielnica pochodzą z tego okresu i są w takim stylu jak ołtarz główny. Ołtarze podczas przenosin do kościoła zostały nieco zmodyfikowane.

W ogrodzie przy kościele znajduje się XIX-wieczna ludowa rzeźba św. Jana Nepomucena.

Zdjęcie 26. Kościół św. Wawrzyńca w Dobrzejewicach

Źródło: www.obrowo.pl

Cmentarz Ewangelicki - Głogowo:

Cmentarz powstał w 2 połowie XIX wieku. Aby dotrzeć do Cmentarza należy skręcić w ulicę Sportową, od północnego wschodu i południowego zachodu sąsiaduje z gospodarstwami domowymi.

Zdjęcie 27. Cmentarz Ewangelicki - Głogowo

Źródło: www.obrowo.pl

Cmentarz Ewangelicki w Brzozówce:

Cmentarz ewangelicki z połowy XIX w. położony po wschodniej stronie wsi, przy ul. Poziomkowej. Od północy, wschodu i zachodu graniczy z gruntami ornymi i nieużytkami, od południa z ul. Poziomkową i leżącymi przy niej domkami jednorodzinnymi.

Zdjęcie 28. Cmentarz Ewangelicki w Brzozówce

Źródło: www.obrowo.pl

Cmentarz Ewangelicko-Olęderski w Łęgu – Osieku:

Cmentarz położony w lesie, na zachodnim skraju wsi. Najłatwiej trafić na niego jadąc szlakiem rowerowym czarnym Toruń - Dobrzyń nad Wisłą, który jest jednocześnie fragmentem Wiślanej Trasy Rowerowej. Wjeżdżając od strony Torunia do Osieka napotykamy skrzyżowanie przy szkole i kiosku Ruchu. Tam skręcamy w prawo, a po nieco ponad 500 m. w lewo zgodnie z drogowskazem. Po ok. 1,1 km natrafimy na drogę z prawej strony. Nie skręcamy w nią tylko kierujemy się w lewo, tzn. tak jak idzie droga. Na cmentarzu spoczywają prochy rodzin: Jabs, Wollschalaeager, Heyza, Zabel, Milke, Hubner, Peters, Gitz i innych pracowitych rodzin, często spokrewnionych z miejscową ludnością. Znajdują się tu również groby kilku ofiar polskich samosądów z pierwszych dni września 1939 r.

Zdjęcie 29. Cmentarz Ewangelicko-Olęderski w Łęgu – Osieku

Źródło: www.obrowo.pl

Cmentarz po epidemiczny - Silno:

Na początku listopada 1939 roku sołtys wsi Silno z pochodzenia Niemiec zamordował nauczyciela Szkoły Podstawowej w Silnie. Zwłoki zamordowanego pochowano w lesie w obecnym miejscu upamiętnienia.

Cmentarz położony w lesie, na niewielkim wzniesieniu. Będąc tuż przy byłej komorze celnej na drodze w stronę Chrap skręcamy w lewo (na północny wschód) w leśną ścieżkę, po ok. 250 docieramy na cmentarz będący po prawej stronie ścieżki - z daleka widoczna pomnik upamiętniający ofiary.

Zdjęcie 30. Cmentarz po epidemiczny - Silno

Źródło: www.obrowo.pl

2.2. Zagospodarowanie przestrzenne i infrastruktura techniczna

2.2.1. Infrastruktura transportowa

Drogi

Długość dróg w poszczególnych kategoriach na terenie Gminy Obrowo przedstawia poniższa tabela:

Tabela 18. Kategorie i długości dróg na terenie Gminy Obrowo (2022)

Kategoria drogi	Długość [km]
Krajowe	11,15
Wojewódzkie	20,40
Powiatowe	25,77
Gminne	308,80

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Raportu o stanie Gminy Obrowo za 2022r.

Najważniejszymi ciągami komunikacyjnymi na terenie Gminy Obrowo są:

- droga krajowa nr 10 Warszawa - Szczecin przebiegającej przez miejscowości Zębówiec, Obrowo, Kawęczyn, Dobrzejewice, Zawały, Głogowo, Brzozówka,
- drogi wojewódzkie W 258 Obrowo- Silno, W 569 Dobrzejewice - Łążynek, W 654 Silno,
- drogi powiatowe P 2041 Brzozówka -Szembekowo-Łążynek, P 2037 Dobrzejewice -Łążyn-Zębowo, P 2038 Kawęczyn-Łążyn, P 2039 Zębowo-Zębówiec, P 2040 Skrzypkowo,

Drogi Krajowe będące w utrzymaniu Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, Powiatowe w utrzymaniu Powiatowego Zarządu Dróg oraz Wojewódzkie w utrzymaniu Zarządu Dróg Wojewódzkich są w stanie dobrym.

Ścieżki rowerowe

Na terenie Gminy Obrowo istnieje sieć ścieżek pieszo-rowerowych, której długość na rok 2022 przedstawia poniższa tabela:

Tabela 19. Długości ścieżek pieszo-rowerowych na terenie Gminy Obrowo

Istniejące ścieżki pieszo-rowerowe	
Odcinek	Długość [km]
Obrowo- Sąsiedzko- Osiek nad Wisłą - Silno	20,680

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Obrowo

Zmieniającą się długość ścieżek rowerowych na przestrzeni ostatnich lat przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 20. Długość ścieżek rowerowych na terenie Gminy Obrowo [km]

Rok	2020 rok	2021 rok	2022 rok
drogi dla rowerów ogółem	9,7	9,7	9,7

Źródło: GUS BDL.

Jak wynika z powyższej tabeli na terenie Gminy Obrowo w ostatnich trzech latach długość ścieżek rowerowych pozostawała na tym samym poziomie.

Linie kolejowe

Przez teren gminy przebiega linia kolejowa PKP na trasie Toruń - Sierpc przez miejscowości Brzozówka, Głogowo, Dobrzejewice, Zawały, Kawęczyn, Obrowo, Zębówiec, z przystankami w miejscowościach Dobrzejewice i Obrowo.

Na terenie gminy Obrowo niezbędne jest utworzenie przystanków PKP. W chwili obecnej jest więcej połączeń PKP na trasie Sierpc-Toruń.

2.2.2. Punkty oświetleniowe

Oświetlenie uliczne w Gminie Obrowo jest sukcesywnie modernizowane w oparciu o nowoczesne oprawy LED. W 2022 r. rozpoczęto wymianę opraw LED-owych oświetlenia ulicznego, którą zakończono w I kw. 2023 r. W ramach tej inwestycji wymieniono łącznie 899 opraw. Ponadto w 2022 r. przeprowadzono wymianę starych opraw w salach gimnastycznych.

Zestawienie nowopowstałej infrastruktury oświetleniowej na obszarze gminy przedstawione zostało w tabeli.

Tabela 21. Zestawienie nowego oświetlenia na terenie Gminy Obrowo w latach 2020-2022

	2020 rok	2021 rok	2022 rok
Lampy	4	13 +uruchomienie 36 punktów świetlnych	10

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Obrowo

2.2.3. Infrastruktura telekomunikacyjna

W 2010 roku wskaźnik dla województwa kujawsko-pomorskiego wynosił 180,8 telefonicznych łączy głównych na 1 000 mieszkańców, w roku 2014 wskaźnik ten wynosił już tylko 113,6, a w 2017 roku jedynie 81,2 (dane: GUS). Spadek zainteresowania telefonią stacjonarną wiąże się z prężnym rozwojem i popularyzacją telefonii komórkowej. Na obszarze gminy występuje zasięg telefonii komórkowej sieci T-Mobile, Plus, Orange i Play.

Obszar Gminy Obrowo objęty jest budową nowoczesnej sieci światłowodowej, która pozwoli na dostęp do szybkiego szerokopasmowego Internetu, telewizji cyfrowej oraz innych usług telekomunikacyjnych dla mieszkańców gminy. Przedsięwzięcie realizowane jest w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 Oś Priorytetowa nr 1 „Powszechny dostęp do szybkiego internetu” Działanie nr 1.1 „Wyeliminowanie terytorialnych różnic w możliwościach dostępu do szerokopasmowego internetu w wysokich przepustowościach”, na obszarze województwa łódzkiego, świętokrzyskiego, kujawsko-pomorskiego i warmińsko-mazurskiego. Inwestycję realizuje przedsiębiorstwo telekomunikacyjne – NEXERA Sp. z o.o.

Światłowód NEXERY jest doprowadzony już do ponad 850 gospodarstw domowych m.in. w miejscowościach: Brzozówka, Dobrzejewice, Głogowo, Kawęczyn, Zawady, Zębowo. NEXERA na terenie Gminy Obrowo położone ma ok. 70 km linii światłowodowej.

Ponadto firma PM Telekom wybudowała w Gminie Obrowo 3 360 m linii światłowodowej.

Sieć światłowodowa na obszarze gminy wciąż się rozwija. Gmina Obrowo aktywnie współpracuje z operatorami poprzez działania informacyjne, w tym pomoc mieszkańcom w zgłoszeniu zainteresowania przyłączeniem do światłowodu.

2.2.4. Gospodarka wodno-ściekowa

Na terenie gminy Obrowo znajduje się 1 oczyszczalnia ścieków i 2 hydrofornie w Dobrzejewicach i Osieku nad Wisłą oraz 60 przepompowni ścieków i 760 przydomowych przepompowni ścieków.

Sieć wodno-kanalizacyjną obsługuje 14 pracowników. Mają do dyspozycji koparkę, a w razie potrzeby ciągnik z przyczepą oraz inny sprzęt niezbędny do utrzymania sieci wodno-kanalizacyjnej.

Wszystkie posesje uzbrojone są w sieć elektryczną. Gmina Obrowo jest członkiem Toruńskiej Grupy Zakupowej, na której czele stoi Urząd Miasta Torunia. Grupa ma na celu wynegocjowanie najniższych cen za zakup elektrycznej dla gmin powiatu toruńskiego.

Miejscowości: Brzozówka, Głogowo, Silno, Osiek nad Wisłą podłączone są do sieci wodociągowo-kanalizacyjnej w Toruniu, a Dzikowo tylko do sieci wodociągowej.

W roku 2022 r. z sieci wodociągowej korzystało 97,2% mieszkańców.

Tabela 22. Sieć wodociągowa w Gminie Obrowo

Wskaźnik	Wartość (2020 rok)	Wartość (2021 rok)	Wartość (2022 rok)
długość czynnej sieci rozdzielczej [km]	263,8	268,3	b/d
woda dostarczona gospodarstwom domowym [dam ³]	695,3	669,9	636,0

zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca [m ³]	31,6	34,6	31,9
ludność korzystająca z sieci wodociągowej [osoba]	17 117	17 687	18 258

Źródło: GUS BDL

Zgodnie z danymi w powyższej tabeli, na terenie Gminy Obrowo długość czynnej sieci rozdzielczej w latach 2020-2022 uległa zwiększeniu jak i zużycie wody, natomiast ilość wody dostarczonej zmniejszyła się. Zwiększyła się również liczba ludności korzystającej z sieci wodociągowej.

W 2022 r. z sieci kanalizacyjnej korzystało 54,52% mieszkańców.

Poniżej przedstawiono tabelę, która zawiera dane liczbowe dotyczące korzystania z sieci kanalizacyjnej.

Tabela 23. Sieć kanalizacyjna w Gminie Obrowo

Wskaźnik	Wartość (2020)	Wartość (2021)	Wartość (2022)
długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km]	125,2	127,6	131,0
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]	2 376	2 504	2 582
ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną [dam ³]	251,9	297,2	421,0
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	11 995	12 501	12 962

Źródło: GUS BDL

Jak wynika z powyższej tabeli w latach 2020-2022 na terenie Gminy Obrowo długość sieci kanalizacyjnej zwiększyła się podobnie jak przyłącza. Zwiększyła się także ilość odprowadzanych ścieków i ludność korzystająca z sieci.

Na terenie Gminy Obrowo znajduje się 760 przydomowych oczyszczalni ścieków.

2.2.5. Sieć gazowa

Od 2010 roku w miejscowościach: Brzozówka i Głogowo budowana jest sieć gazowa. W 2022 roku firma DUON S.A wykonała sieć gazową w miejscowości Dobrzejewice.

W 2022 r. z sieci gazowej korzystało 10,7% mieszkańców.

Tabela 24. Sieć gazowa w Gminie Obrowo

Wskaźnik	Wartość (2020)	Wartość (2021)	Wartość (2022)
długość czynnej sieci ogółem [m]	16 164	17 725	24 281
czynne przyłącza do budynków ogółem (mieszkalnych i niemieskalnych) [szt.]	327	410	500
zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań przez gospodarstwa domowe [MWh]	8 073,6	6 834,5	6 931,4
ludność korzystająca z sieci gazowej	1 534	1 733	2 000

Źródło: GUS BDL

Jak wynika z powyższej tabeli na przestrzeni badanych lat zwiększyła się długość sieci gazowej (o 8 117 m) oraz przyłączy (o 173 szt.), spadło natomiast zużycie gazu (o 1 142,2 MWh) i zwiększyła się ludność korzystająca z niego (o 466 osób).

2.2.6. Gospodarka odpadami

Zgodnie z rozstrzygniętym przetargiem za odbiór i zagospodarowanie odpadów od 2022 r. z terenu gminy Obrowo odpowiada Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania Sp. z o.o. w Toruniu z siedzibą w Toruniu przy ul. Grudziądzkiej 159.

Zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku gminy mają obowiązek prowadzić punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych.

Gmina Obrowo jako jedyna w rejonie posiada 2 stałe Punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych: w Dobrzejewicach (część północna) oraz w Osieku nad Wisłą przy ulicy Agrestowej (część południowa).

Do PSZOK-u można nieodpłatnie przekazywać przeterminowane leki, chemikalia, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, zużyte opony, odpady wielkogabarytowe, odpady budowlane i remontowe – do 1 m³ od nieruchomości, odpady ulegające biodegradacji, odpady zielone, odpady segregowane oraz tekstylia i odzież zebrane w sposób selektywny w każdej ilości.

PSZOK-i przeznaczone są wyłącznie dla mieszkańców. W punktach nie są przyjmowane odpady od firm, ponieważ gminny system gospodarowania odpadami obejmuje tylko posesje zamieszkałe.

Tabela 25. Gospodarka odpadami na terenie Gminy Obrowo

	2020 rok	2021 rok	2022 rok
Odpady zebrane w ciągu roku [t]	6 809,80	7 506,50	7 358,92

Odpady zebrane selektywnie w ciągu roku [t]	2 565,53	3 043,82	2 937,71
Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku [t]	4 244,27	4 462,68	4 421,21
Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku na 1 mieszkańca [kg]	225,3	230,3	222,0

Źródło: GUS BDL

Liczba odpadów zebranych w ciągu roku na terenie Gminy Obrowo w 2022 r. wyniosła 7 358,92 ton, z kolei zmieszanych odpadów było 4 421,21 ton (a zatem ok. 60% całości), a tych zebranych selektywnie 2 937,71 ton (ok. 40% całości). Na przestrzeni ostatnich dwóch lat wartości te zmalały.

Z kolei liczba zmieszanych odpadów zebranych na 1 mieszkańca w ciągu roku wyniosła 222 kg/ (mniej niż w roku poprzednim).

2.2.7. Energetyka, ciepłownictwo i odnawialne źródła energii

Sieć energetyczna:

Dostawcą energii elektrycznej na terenie Gminy Obrowo jest Energa Operator S.A. Oddział Dystrybucji Toruń.

Zasilanie Gminy Obrowo w energię elektryczną odbywa się z następujących stacji transformatorowych WN/SN:

- GPZ Kawęczyn,
- GPZ Bielawy,
- GPZ Toruń – Rubinkowo.

Wymienione wyżej GPZ pracują w oparciu o zewnętrzne powiązania układu krajowego systemu elektroenergetycznego wysokiego napięcia tj. 400 – 220 kV i 110 kV, a poprzez układ transformacji zasilana jest cała sieć napowietrzna i kablowa średniego i niskiego napięcia.

System ciepłowniczy:

Na terenie Gminy Obrowo brak jest zorganizowanego scentralizowanego systemu ciepłowniczego (nie istnieją zakłady produkujące ciepło – ciepłownie, elektrociepłownie). Funkcjonują tu głównie indywidualne źródła ciepła o niskich mocach oraz nieliczne kotłownie lokalne. Źródła te są przyczyną tzw. „niskiej emisji”. Spaliny emitowane przez kominy o wysokości około 10 m (budynki mieszkalne), rozprzestrzeniają się w przyziemnych warstwach atmosfery. Niska wysokość emitorów w powiązaniu z częstą w okresie zimowym inwersją temperatury, sprzyja kumulacji zanieczyszczeń (głównie pyłów zawieszonych PM 10 i PM 2,5). Indywidualne gospodarstwa domowe nie posiadają urządzeń ochrony powietrza, wielkość emisji z tych źródeł jest trudna do oszacowania. Wprowadzanie do powietrza zanieczyszczeń z kotłowni budynków mieszkalnych przez osoby fizyczne nie podlega żadnym ograniczeniom prawnym, organizacyjnym i ekonomicznym.

Odnawialne Źródła Energii:

Gmina Obrowo ma uchwalony Program Ochrony Środowiska, który został przyjęty uchwałą nr XVII/101/2004 Rady Gminy Obrowo z dnia 29 czerwca 2004 roku.

Ponadto Gmina Obrowo sukcesywnie dokonuje zmian w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej, którego wykonanie zostało częściowo sfinansowane ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony

Środowiska i Gospodarki Wodnej, w celu umożliwienia pozyskania dofinansowań do termomodernizacji obiektów oraz tworzenia infrastruktury drogowej i ścieżek rowerowych.

Ponadto Gmina Obrowo ma opracowaną Gminną Strategię Samowystarczalności Energetycznej.

Na koniec 2022 roku Gmina Obrowo była w posiadaniu następujących instalacji stanowiących odnawialne źródło energii elektrycznej:

- 74 instalacje fotowoltaiczne,
- 31 pompy ciepła.

2.2.8. Mieszkalnictwo

Jeżeli chodzi o mieszkalnictwo to na terenie Gminy Obrowo znajdują się następujące lokale/budynki w zarządzie Gminy:

- 1) Skrzypkowo – 3 lokale socjale,
- 2) Dobrzejewice – budynek mieszkalny,
- 3) Dobrzejewice – lokal,
- 4) Zębowo – 2 lokale,
- 5) Silno – 3 lokale,
- 6) Krusin – 1 lokal.

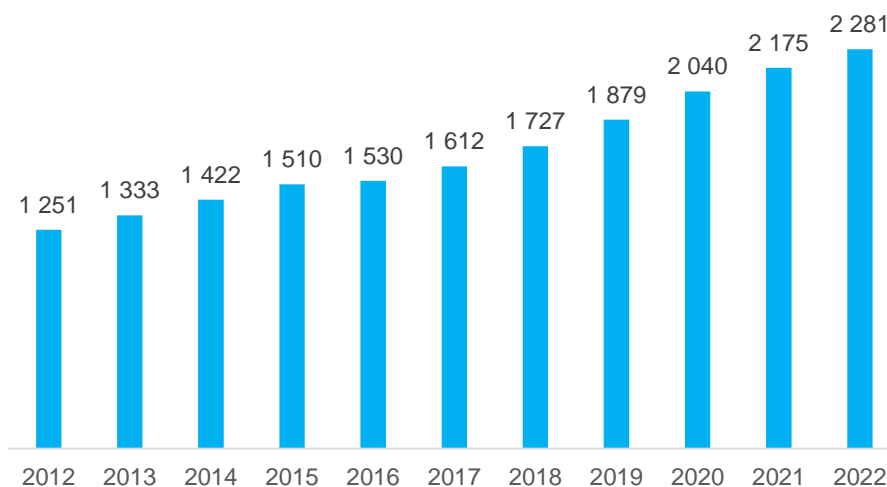
3. Sfera gospodarcza

3.1 Gospodarka

3.1.1. Podmioty Gospodarcze

Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na terenie Gminy Obrowo według stanu na koniec 2022 roku wynosi 2 281. W odniesieniu do roku 2012 liczba przedsiębiorstw wzrosła o 82,33%.

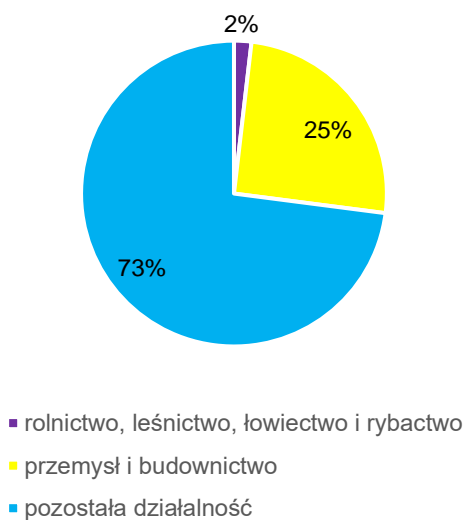
Wykres 9. Podmioty gospodarcze wpisane do rejestru REGON

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Na terenie Gminy Obrowo najmniej jest przedsiębiorstw działających w branży: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo – 42. W branży przemysł i budownictwo funkcjonuje 575 firm, natomiast w kategorii: pozostała działalność jest ich 1 664.

Wykres 10. Podział przedsiębiorstw wg grup sekcji prowadzonej działalności (2022 rok)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Podmioty gospodarcze funkcjonujące na terenie gminy to w części małe i średnie zakłady rodzinne. Do wiodących branż w gminie zaliczyć należy: usługi ogólnobudowlane, handel i naprawy pojazdów samochodowych, obróbka drewna, przetwórstwo owoców i warzyw. Istotną rolę w rozwoju odgrywa również gastronomia.

Tabela 26. Największe podmioty gospodarcze na obszarze Gminy Obrowo

Lp.	Nazwa Podmiotu	Miejscowość	Zakres działalności
1.	EKOTOM Tomasz Nocny	Osiek nad Wisłą	Budownictwo
2.	PIEKARNIA - CUKIERNIA B.K. RUMIŃSCY Krzysztof Rumiński	Głogowo	Przemysł - piekarnia cukiernia
3.	ZAKŁAD PRZETWÓRSTWA TWORZYW SZTUCZNYCH- Janusz Długołęcki	Obrowo	Przemysł - produkcja tworzyw sztucznych
4.	AGROTRANS Materiały Budowlane Dariusz Piętka	Obrowo	Handel opałem i materiałami budowlanymi
5.	R&J SYLWIA PAWŁOWSKA	Głogowo	Gastronomia, Motel
6.	USŁUGI GEODEZYJNE I KARTOGRAFICZNE - NADIR KRZYSZTOF ZIELIŃSKI	Łążyn	Usługi geodezyjne i kartograficzne
7.	USŁUGI STOLARSKIE ROBERT JAHNKA	Kawęczyn	Usługi stolarskie
8.	FIRMA USŁUGOWO-HANDLOWA AGROKOTLINA TORUŃSKA KATARZYNA KONCZEWSKA	Brzozówka	Usługi gastronomiczne i agroturystyczne
9.	TRUCK&BUS MICHAŁ GURZYŃSKI	Brzozówka	Handel częściami zamiennymi do samochodów
10.	DAGLEZJOWY DWÓR Dorota Świstowska	Sąsiedzno	Gastronomia, hotel
11.	Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowa EURO-DUET - Frankiewicz Robert	Brzozówka	Usługi transportowe
12.	Zajazd "Rytkówka" Katarzyna Rytka	Obrowo	Gastronomia, hotel
13.	BETPOL Bronisław Malanowski	Silno	Budownictwo
14.	BETPOL BIS Dariusz Strzelecki	Silno	Budownictwo
15.	FIRMA USŁUGOWO HANDLOWA "TERA" "Wojciechowska Teresa	Kawęczyn	Handel opałem i materiałami budowlanymi
16.	PRZEDSIĘBIORSTWO HANDLOWO-USŁUGOWE FASTERM - Grażyna Majkowska	Głogowo	Działalność usługowa
17.	PRZEDSIĘBIORSTWO USŁUGOWO - HANDLOWE "BETPOL" Lisiński Piotr	Silno	Budownictwo
18.	Wiącek Tomasz Firma Usługowo Handlowa	Silno	Handel opałem i materiałami budowlanymi
19.	Batorska Ellena Prywatna Praktyka Stomatologiczna Gabinet Stomatologiczny	Obrowo	Stomatologia
20.	BRESSE - POL Sp. z o.o.	Brzozówka	Sprzedaż artykułów spożywczych i przemysłowych
21.	DINO S.A.	Obrowo	Sprzedaż artykułów spożywczych i przemysłowych
22.	DINO S.A.	Dobrzejewice	Sprzedaż artykułów spożywczych i przemysłowych

23.	DINO S.A.	Osiek nad Wisłą	Sprzedaż artykułów spożywczych i przemysłowych
24.	MOL Polska Sp. z o.o.	Kawęczyn	Sprzedaż Paliwa
25.	ORLEN S.A.	Obrowo	Sprzedaż Paliwa
26.	Taryk Sp. J. T. Krzemień, Z. Krzemień	Głogowo	Sprzedaż materiałów budowlanych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Obrowo

3.1.2. Rolnictwo i leśnictwo

Gmina Obrowo jest gminą o charakterze rolniczym. Użytki rolne stanowią największą część w całej strukturze gruntów i stanowią ponad połowę powierzchni wszystkich gruntów. Pod względem bonitacyjnym w gminie przeważają gleby klasy III oraz IV. Rolnicza przydatność gleb na obszarze gminy jest przestrzennie zróżnicowana. Kompleksy o wysokiej przydatności rolniczej przeważają na wysoczyźnie morenowej, natomiast te o niskiej przydatności rolniczej w części dolinnej gminy.

Lasy natomiast porastają ponad 37% powierzchni gminy. Największe kompleksy leśne występują w południowej i zachodniej części gminy w rejonie wsi: Osiek nad Wisłą, Dzikowo, Silno, Smogorzewiec, Stajenczynki i Obory.

Poniżej przedstawiono szczegółowy wykaz gospodarstw rolnych na obszarze Gminy Obrowo w 2022 r. z uwzględnieniem powierzchni gruntu.

Tabela 27. Liczba gospodarstw rolnych na terenie Gminy Obrowo

Powierzchnia	Gmina Obrowo			
	Gospodarstwa rolne	Działki rolne	Razem	Powierzchnia fizyczna [ha]
1 - 2 ha	504	252	756	684,91
2 - 5 ha	439	8	447	1 313,72
5 - 7 ha	155	2	157	770,80
7 - 10 ha	145	0	145	1 087,80
10 - 15 ha	135	1	136	1 381,94
powyżej 15 ha	108	3	111	1 774,25
poniżej 1 ha	221	3 991	4 212	899,75
Ogółem	1 707	4 257	5 964	7 913,17

Źródło: Raport o stanie gminy Obrowo za 2022 rok

Na obszarze Gminy Obrowo znajduje się 1 707 gospodarstw rolnych. W strukturze funkcjonujących gospodarstw na terenie gminy przeważają gospodarstwa małe, mające powierzchnię od 1 ha do 5 ha, co stanowi 55,24% wszystkich gospodarstw rolnych. Gospodarstwa bardzo duże, mające powyżej 15 ha powierzchni stanowią 6,33% wszystkich gospodarstw.

W Gminie Obrowo rolnicy uprawiają zboża, kukurydzę, buraki cukrowe, ziemniaki i rośliny strączkowe, a także użytki zielone.

3.1.3. Tereny inwestycyjne

Na terenie Gminy Obrowo występują tereny inwestycyjne, które zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 28. Tereny inwestycyjne na terenie gminy

Tereny inwestycyjne	Charakterystyka
Tereny z funkcją mieszkaniową	<p>Objęte są nią tereny położone na obszarze sołectw: Brzozówka, Głogowo, Dobrzejewice, Zawały, Kawęczyn, Obrowo.</p> <p>Charakterystyka:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ istniejąca intensywna zabudowa mieszkaniowa na terenie wsi Brzozówka, ➤ duża podaż gruntów (zmiana charakteru z terenów rolnych na funkcję mieszkaniową), ➤ tereny rolne o niskiej bonitacji, ➤ utrudnienia w uprawach rolniczych, ➤ bardzo atrakcyjne warunki zamieszkiwania.
Tereny z funkcją rekreacyjno-turystyczną	<p>Obejmują obszar sołectw: Silno, Dzikowo, Osiek i Smogorzewiec.</p> <p>Charakterystyka:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ duża atrakcyjność rekreacyjna, ➤ urządzone ośrodki wypoczynkowo-rekreacyjne, ➤ przychylność władz i społeczeństwa dla tego typu usług, ➤ słabe warunki dla rozwoju rolnictwa, ➤ podaż terenów, ➤ duże zalesienie obszaru, ➤ bliskość Wisły, jeziora, stawy.
Tereny z funkcją usług komercyjnych	<p>Obejmują pasmo wzdłuż obecnej drogi nr 10 (na odcinku Brzozówka-Dobrzejewice), oraz obszar położony między planowaną trasą S-10 i obecną drogą nr 10 na odcinku Dobrzejewice-Zębówiec.</p> <p>Charakterystyka:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ istniejąca zabudowa usługowo-produkcyjna, ➤ rosnący popyt na działki usługowe, ➤ atrakcyjność lokalizacyjna, ➤ konkurencyjność do terenów miejskich Torunia i Lubicza, ➤ bezpośrednie sąsiedztwo trasy krajowej.
Tereny z funkcją ogrodniczo-warzywniczą	<p>Obejmują obszar położony na terenie sołectw: Głogowo i Dobrzejewice.</p> <p>Charakterystyka:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ istniejący układ komunikacyjny z obrzeżną zabudową, ➤ dobra bonitacja gleb (III i IV), ➤ potrzeba produkcji warzywniczo-ogrodniczej na „zielony” rynek Torunia, ➤ możliwość realizacji obiektów przetwórstwa i przechowalnictwa produkcji rolniczej.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie strony internetowej Urzędu Gminy w Obrowie – www.obrowo.pl.

3.1.4. Rynek pracy

Stopa bezrobocia na koniec roku 2022 w powiecie toruńskim kształtowała się na poziomie 8,4%, przy średnim poziomie stopy bezrobocia w województwie kujawsko-pomorskim – 7,3%. W 2023 r. stopa bezrobocia w powiecie toruńskim spadła do 7,9%, przy stopie bezrobocia w województwie na poziomie 7,1%.

Liczbę bezrobotnych na obszarze Gminy Obrowo na tle danych dla powiatu toruńskiego oraz województwa kujawsko-pomorskiego przedstawia poniższa tabela.

Tabela 29. Liczba bezrobotnych na terenie Gminy Obrowo w latach 2012, 2017, 2022, 2023

Jednostka terytorialna	Liczba bezrobotnych		Rok
	Mężczyźni	Kobiety	
Gmina Obrowo	192	260	2023
Powiat toruński	1 129	1 603	
Województwo kujawsko-pomorskie	23 086	31 290	
Gmina Obrowo	160	288	2022
Powiat toruński	1 179	1 759	
Województwo kujawsko-pomorskie	23 215	33 269	
Gmina Obrowo	260	402	2017
Powiat toruński	1 646	2 630	
Województwo kujawsko-pomorskie	32 718	48 825	
Gmina Obrowo	345	475	2012
Powiat toruński	3 111	3 859	
Województwo kujawsko-pomorskie	68 340	80 499	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

W 2022 r. na terenie Gminy Obrowo było zarejestrowanych 448 osób bezrobotnych. W 2023 r. liczba bezrobotnych utrzymywała się na podobnym poziomie. Zarejestrowane były 452 osoby bezrobotne. W porównaniu z rokiem 2012 ogólna liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 368 osób (spadek o 44,88%).

Według danych GUS, znaczną część osób bezrobotnych na obszarze gminy w roku 2022 stanowiły kobiety (64,29%). Jest to wartość wyższa niż dla powiatu (59,87%) i województwa (58,90%).

W 2023 r. natomiast kobiety stanowiły 57,52% osób bezrobotnych, co jest wartością niższą niż dla powiatu (58,67%) i podobną jak dla województwa (57,54%). Na obszarze Gminy Obrowo widoczny jest spadek odsetka kobiet wśród osób bezrobotnych.

3.1.5. Budżet Gminy

Z analizy danych dotyczących budżetu Gminy Obrowo zrealizowanego w latach 2020-2023, zarówno w zakresie dochodów, jak i ponoszonych wydatków, wynika że na przestrzeni lat 2020-2022 dochody, jak i wydatki gminy systematycznie rosły, natomiast w 2023 roku nastąpił ich spadek. W 2020 roku dochody Gminy Obrowo były równe kwocie 103 198 354,70 zł, w 2021 roku – 116 817 313,90 zł, w 2022 roku wyniosły 118 789 168,74 zł, natomiast w 2023 roku – 109 003 877,56 zł. Największy udział w kwocie ogólnej dochodów Gminy Obrowo w poszczególnych latach miały dochody bieżące, które w 2023 roku stanowiły 93,91% wszystkich dochodów.

Jednocześnie w latach 2020-2022 wzrosły również wydatki ponoszone przez gminę, a w 2023 roku nastąpił ich spadek. W 2020 roku były równe kwocie 103 307 620,67 zł, w 2021 roku – 112 186 108,81 zł, w 2022 roku wyniosły 123 616 505,37 zł, natomiast w 2023 roku – 116 368 245,61 zł.

Największy udział w kwocie ogólnej wydatków Gminy Obrowo w poszczególnych latach miały wydatki bieżące, które w 2023 roku stanowiły 84,74% wszystkich wydatków.

Tabela 30. Dochody i wydatki budżetowe Gminy Obrowo w latach 2020 – 2023 (w zł)

	2020	2021	2022	2023
I. Dochody ogółem, w tym:	103 198 354,70	116 817 313,90	118 789 168,74	109 003 877,56
1. Dochody bieżące	99 893 388,78	112 116 855,88	115 445 479,82	102 360 758,65
2. Dochody majątkowe	3 304 965,92	4 700 458,02	3 343 688,92	6 643 118,91
II. Wydatki ogółem, w tym:	103 307 620,67	112 186 108,81	123 616 505,37	116 368 245,61
1. Wydatki bieżące	92 771 058,73	100 050 306,74	110 116 048,56	98 615 753,00
2. Wydatki majątkowe	10 536 561,94	12 135 802,07	13 500 456,81	17 752 492,61
III. Deficyt/ nadwyżka budżetowa (I-II)	-109 265,97	4 631 205,09	-4 827 336,63	-7 364 368,05

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu Gminy Obrowo

Budżet Gminy Obrowo zrealizowany w latach 2020-2023 pokazuje, że w latach 2020, 2022 i 2023 wystąpił deficyt budżetowy – wydatki w tych latach były wyższe niż uzyskane dochody, natomiast w roku 2021 wystąpiła nadwyżka budżetowa – dochody w tym roku były wyższe niż poniesione wydatki. W każdym z analizowanych lat dochody bieżące były wyższe niż wydatki bieżące, a więc występowała nadwyżka operacyjna.

Wartość zadłużenia Gminy Obrowo na koniec 2023 r. wyniosła 56 276 186,81 zł, co stanowi 51,63% wykonanych dochodów budżetowych gminy.

Wykazane w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Obrowo wskaźniki spłaty zobowiązań są poniżej prognozowanych maksymalnych wartości wskaźników spłaty. Spełniony jest więc wskaźnik spłaty zobowiązań określony w art. 243 ustawy o finansach publicznych. Sytuacja finansowa Gminy Obrowo jest stabilna.

Największy udział w dochodach budżetu w 2022 roku stanowiły dochody z działów „Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej”, „Rodzina” oraz „Różne rozliczenia”. Struktura dochodów na przełomie lat 2020-2022 jest zasadniczo niezmienna, jednak w ostatnim roku widoczny jest znaczący wzrost dochodów w dziale: „Pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej”, natomiast spadek dochodów w dziale „Rodzina”.

Tabela 31. Dochody budżetu Gminy Obrowo według wybranych działów (w zł)

	2020	2021	2022
	wartość (w zł)		
Rolnictwo i łowiectwo	571 800,01	548 852,71	1 117 621,26
Transport i łączność	495 593,51	1 104 229,79	37 418,40
Gospodarka mieszkaniowa	247 515,65	215 437,74	131 636,02
Administracja publiczna	758 863,93	559 040,66	1 685 536,20
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	39 625,99	7 047,35	1 028 008,58
Różne rozliczenia	28 084 557,00	31 689 454,32	30 754 761,00
Oświata i wychowanie	2 169 958,94	4 203 317,53	3 670 111,75
Pomoc społeczna i	1 911 655,86	2 529 245,60	16 175 211,44

pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej			
Edukacyjna opieka wychowawcza	228 474,60	198 659,97	193 302,62
Rodzina	34 477 966,70	34 958 352,56	19 466 660,05
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	5 084 229,01	5 474 121,61	11 063 030,35
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	182 233,00	1 942 344,80	67 141,81
Kultura fizyczna	0,00	23 937,71	9 646,68
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej	25 735 830,50	29 234 186,48	30 531 786,74
Pozostałe	3 210 050,00	4 129 085,07	2 857 295,84

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań z wykonania budżetu Gminy Obrowo

Największym udziałem procentowym w wydatkach budżetu Gminy Obrowo w roku 2022 charakteryzowały się działy „Oświata i wychowanie”, „Rodzina” oraz „Pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej”. Struktura wydatków na przełomie lat 2020-2022 jest zasadniczo niezmienna, jednak w ostatnim roku widoczny jest znaczący wzrost wydatków w działach: „Pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej” oraz „Rolnictwo i łowiectwo”, natomiast spadek wydatków w dziale „Rodzina”.

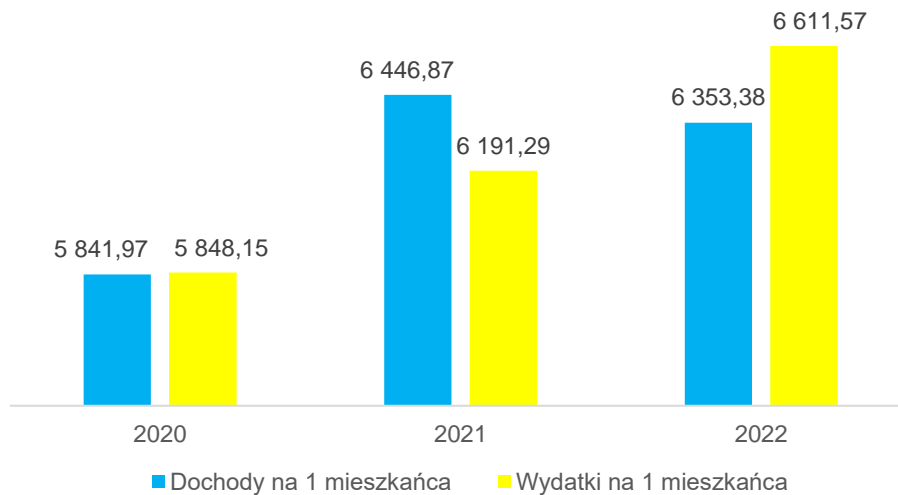
Tabela 32. Wydatki budżetu Gminy Obrowo według wybranych działów (w zł)

	2020	2021	2022
	wartość (w zł)		
Rolnictwo i łowiectwo	1 013 634,14	1 872 915,07	8 499 242,90
Transport i łączność	4 502 943,61	7 669 355,28	5 975 680,85
Gospodarka mieszkaniowa	486 919,06	1 216 855,02	1 719 937,75
Administracja publiczna	6 352 977,54	6 760 522,47	10 033 630,68
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	797 203,76	778 509,27	3 296 721,52
Różne rozliczenia	0,00	0,00	0,00
Oświata i wychowanie	30 811 495,17	35 308 450,20	42 076 649,21
Pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	3 664 599,89	4 549 551,71	18 449 095,58
Edukacyjna opieka wychowawcza	814 780,15	897 832,39	262 444,62
Rodzina	34 882 200,08	35 426 858,43	20 092 652,72
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	9 314 892,14	9 537 180,38	7 082 561,15
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	2 834 280,01	1 398 387,35	1 909 077,97
Kultura fizyczna	925 805,64	327 034,97	508 253,75
Działalność usługowa	299 679,05	119 799,00	166 552,20
Ochrona zdrowia	421 007,83	253 044,20	442 650,33
Pozostałe	6 185 202,60	6 069 813,07	3 101 354,14

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań z wykonania budżetu Gminy Obrowo

Dochody budżetowe Gminy Obrowo w przeliczeniu na jednego mieszkańca w latach 2020-2022 systematycznie rosły i w roku 2022 na osobę zamieszkującą gminę przypadało 6 353,38 zł. Analiza wydatków w tym okresie wskazuje, że również one na przestrzeni lat 2020-2022 uległy wzrostowi – w roku 2020 wynosiły 5 848,15 zł na osobę, natomiast w 2022 r. wzrosły o 763,42 zł/os. w stosunku do roku 2020.

Wykres 11. Dochody i wydatki budżetowe Gminy Obrowo na jednego mieszkańca w latach 2020 – 2022 (w zł)

Źródło: Opracowanie na podstawie danych Urzędu Gminy Obrowo oraz sprawozdań z wykonania budżetu Gminy Obrowo